ૐ

વંશપરંપરાને ઉપયોગી.
પેદા કરવાના સંજોગો બતાવનાર.

ભવિષ્ય દર્પણ.

અલભ્ય મહાર્થો

સંગ્રહ કરનાર તથા છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્તા

ભીખાલાલ સોમચંદ શાહ.

સંવત ૧૯૬૭ ના વરતારાના સંસોધક.

[illegible]

દોહરો.

સાત વેંતના સર્વ જન, કીંમ્મત અક્ક્લ તુલ્ય;
સરખા કાગળ હુંડીના, (પણ) આંક પ્રમાણે મુલ્ય.

સંવત ૧૯૬૮ પ્રત ૧૦૦૦ સને ૧૯૧૨

અમદાવાદ—પાનકોરના નાકે "મનહર" પ્રીન્ટીગ પ્રેસમાં
મોતીલાલ ગણપતરામે છાપી.

કીંમત રૂા. ૦-૪-૦

" સદ્ગુણી વાંચનાર જ્યારે ગુણ ગોતવા રોકાય છે ત્યારે
મુર્ખ વાંચનાર ખોડ ખાંપણ શોધવા રોકાય છે. "

" સોનાની બક્ષીસ કરતાં જ્ઞાનની બક્ષીસ
વધારે કીમતી ગણજો."

પ્રસ્તાવના.

દોહરો.

કવીજન કાવ્ય કરી મરે, ગુણુ ચાખે ગાનાર.
સોની ઘાટ ઘડી મરે, રાય સજે શણુગાર. ક દ. ડા.

પ્રાચીન સમયથી આર્ય લોકો ગ્રહો, નક્ષેત્રો, તારા, સંક્રાન્ગી. ગ્રહણુ, પવન, વાદળાં. અને બીજ પુનેમના ચંદ્ર ઊદય વિગેરે. આકાશી પદાર્થોની ગતી ઊપરથી, અને બીજા આકાશી કુદરતી બનાવો ઊપરથી દર વરસના શુભા શુભ બનાવ, સુકાળ દુકાળ, વરસાદ ખેતી પાક વીગેરે થવાનું તથા અનાજ, રૂ ઊ, કપાસ, રસ અને કસ વીગેરેના ભાવની તેજી અગર મંદી ક્યારે અને કેટલી થશે વીગેરે ઘણી ઊપયોગી બાબતો દરેક ચાલતા અને ત્યાર પછી આવતા નવા વરસની જાણી શકતા અને એ આધારે વહેપાર રોજગાર ચલાવતા, અને તેથી મહાન સુખી હતા, અને સંતોષી રહેતા એ પ્રવાહ પ્રથમ કરતાં મંદ પણે ચાલ્યો આવે છે. જ્યોતિષ જ્ઞાન એ દીવ્ય ચક્ષુ છે. ચાલુ જમાનામાં આ ઊમદા જ્ઞાન મંદ થતું જાય છે. એ જ્ઞાનના ખોટા આડંબરધારીઓથી એ અલૌકીક જ્ઞાન પ્રત્યે જન વર્ગની શ્રદ્ધા ઘટતી જાય છે. અને તેથી તે પ્રત્યે પ્રજા પ્રેમ ઘટી જવાથી જ્યોતિષ જ્ઞાન નષ્ટ થતું જાય છે. એ શોચનીય છે પૂર્વે એ જ્ઞાનની પંક્તી ઘણીજ ઊંચ હતી. અને એ જ્ઞાનવાળા બહુજ ઊપકાર કરી શકતા. જેમ, કલ્પવૃક્ષ અને ચિન્તામણી રત્ન ઇચ્છીત ફળને આપનાર છે તેમ પવીત્ર (યથાર્થ) જ્યોતિષજ્ઞાન એ લક્ષ્મીને પ્રાપ્ત કરાવનાર છે. જીવીત સુખાકારી જ્ઞાનનું દાન કરવું એ પણ સ્વપર હિતકારી તેનું સદ્પાત્ર થયેલું દાન અનેક પ્રકારના લાભને આપવા વાળું છે.

આ ભવિષ્ય દર્પણમાંનુ જ્યોતિષ કેટલાક જ્યોતિષ શાસ્ત્રોની પ્રાચીન પ્રતો ઉપરથી લેવામાં આવ્યું છે. અને તેમાંની કેટલીક કઠીણ બાબતો છોડી દઇ સહેલાઇથી જાણી શકાય તે દાખલ કરેલુ છે, તેમાં કેટલીક બાબતો તો તુરત જ જણાવવા મુજબ ફળ આપ નારી અસર કારક છે. જે અનુભવ કર્યાથી સારી પેઠે જણાશે.

જ્યોતિષની કેટલીક બાબતો તુરતજ ફળ આપે છે. કેટલીક અઠવાડીઆમાં કેટલીક પખવાડીઆમાં અને કેટલીક માસમાં ફળ આપે છે. તે જણાવેલ છે. કેટલીક વખતે અરસપરસના વિરોધી ફળ આપ નારા યોગોના સંજોગ ભેગા થાય છે. તે વખતે વધુ બળવાન યોગ હોય તેનું ફળ થાય છે. આ ખાસ વિચારવાનું અને તપાસવાનું છે. કેટલાક અધુરૂ જોવાની ટેવવાળા અગર પોતાની ભુલ ન જોઇ શકનારા સંજોગોના વિચાર્યા વગર અગર જાણ્યા વગર થતી ભુલોના દોષના ભોગ થઇ પડે છે. માટે બે બાજુ તપાસી વરતવું એ લાભકારી છે. દેશ, ઋતુ, કાળ અને ચીજના બજારનું વલણ પણ ધ્યાનમાં રાખી પ્રવર્ત્તવું શ્રેયકારી છે આ ગ્રંથમાંની બાબતોનો અનુભવ કરી નિર્ણય કરવાથીજ આ ગ્રંથની ખરી કીંમત સમજાશે તેથી તે માટે લખવું ઉચીત્ત નથી. આ ગ્રંથનો જેમ જેમ અનુભવ થશે તેમ તેમ અત્યંત લાભકારી નીવડશે.

હરીગીત છંદ.

અખંડ સુખ સાગર સમુ, સુભ સબળ સાધન તેહ છે;
અંતર મહીં જો અકળ અનુભવ, સબળ જ્યોતિષ એહ છે.
કદી બીન ઝવેરી ભવીષ્ય દર્પણની કદરતા શું કરે.
વાંચી વિચારી વીચરો, વિત્ત વેલડી આવી વરે.

અસાડી પુર્ણીમા. }
વઢવાણ શહેર. } "વિજય"

જૈન ચોઘડીઆ.

જૈનના ચાર ચોઘડીયાં ૧. મહેંદ્ર. ૨. અમૃત. ૩. ચકર. ૪. શુન્ય.

મહેંદ્ર ચડતી કલા કરે, અમૃત કારજ સીદ્ધ;
ચકરતો વિલંબ કરે, મરણ પમાડે સૂન્ય.

મહેંદ્ર એ ઊત્તમોત્તમ છે. અને તેમાં આરંભેલ કાર્ય ચડતી કળાને પામે છે. અમૃત એ ઊત્તમ છે. અને તેમાં આરંભેલ કાર્યને પૂર્ણ કરે છે. ચકર એ મધ્યમ છે. અને તેમાં આરંભેલ કાર્ય ધીમે-થી થાય છે. સૂન્ય એ કનીષ્ટ છે. અને તેમાં આરંભેલ કાર્ય નુકસા-નને પામે છે.

આસો, કારતક, માગસર, અને પોસ એ ચાર માસના દીવસ અને રાત્રીના ચોઘડીયા અને તેની ઘડીનો કોઠો.

રવીવારના.				સોમવાર.				મંગળવાર.				બુધવાર.			
દીવસના	ઘડી	રાત્રીના	ઘડી	દીવસના	ઘડી	રાત્રીના	ઘડી	દીવસના	ઘડી	રાત્રીના	ઘડી	દીવસના	ઘડી	રાત્રીના	ઘડી
અ.	૬	સુ.	૨	અ.	૪	ચ.	૪	અ.	૨	ચ.	૬	સુ.	૨	મ.	૪
ચ.	૮	ચ.	૪	ચ.	૪	અ.	૮	સુ.	૨	અ.	૨	મ.	૪	અ	૪
અ.	૮	અ.	૬	અ	૬	ચ.	૮	અ	૧૦	સુ.	૨	અ.	૨	ચ.	૮
સુ.	૨	ચ.	૬	ચ.	૧૬	અ.	૨	ચ.	૬	અ.	૧૨	સુ.	૨	અ.	૬
મ.	૨	અ.	૪			ચ.	૬	સુ.	૬	મ.	૨	ચ.	૪	સુ.	૮
સુ.	૨	ચ.	૪			સુ	૨	ચ.	૪	અ.	૪	સુ.	૨		
ચ.	૨	સુ.	૨							સુ.	૨	અ	૪		
		ચ.	૨									સુ.	૧૦		

ગુરૂવારના				શુકરવારના				સનીવારના			
દીવસના	ઘડી	રાતીના	ઘડી	દીવસના	ઘડી	રાતીના	ઘડી	દીવસના	ઘડી	રાતીના	ઘડી
અ.	૪	સુ.	૨	અ.	૨	ચ.	૪	સુ.	૪	ચ.	૪
ચ.	૬	અ.	૮	ચ.	૬	અ.	૪	ચ.	૪	અ.	૪
અ.	૪	ચ.	૬	અ.	૬	સુ.	૪	અ.	૪	ચ.	૬
સુ.	૪	અ	૪	ચ.	૬	મ.	૨	સુ.	૮	અ.	૪
ચ.	૪	ચ.	૬	અ.	૮	ચ.	૬	અ	૬	સુ.	૪
સુ.	૪	મ.	૨	સુ.	૨	અ.	૬	સુ.	૪	ચ.	૪
અ.	૪	સુ.	૨			સુ.	૪			અ.	૨
										સુ.	૨

માહ, ફાગણ, ચઇતર, વઇસાખ, શ્રાવણ, ભાદરવો એ છ માસના દીવસ રાત્રીના ચોઘડીઆ અને તેની ઘડીનો કોઠો.

રવીવારના				સોમવારના				મંગળવારના				બુધવારના			
દીવસના	ઘડી	રાતીના	ઘડી	દીવસના	ઘડી	રાતીના	ઘડી	દીવસના	ઘડી	રાતીના	ઘડી	દીવસના	ઘડી	રાતીના	ઘડી
મ.	૨	સુ.	૪	અ.	૪	ચ.	૨	ચ.	૪	અ.	૬	ચ.	૪	સુ.	૪
ચ.	૨	મ.	૪	ચ.	૮	અ.	૬	સુ.	૨	સુ.	૨	અ.	૪	અ.	૬
અ.	૮	ચ.	૨	અ.	૬	ચ.	૬	અ.	૬	અ.	૨	સુ.	૨	સુ.	૪
ચ.	૬	સુ.	૨	ચ.	૬	અ.	૮	ચ.	૪	ચ.	૪	ચ.	૪	ચ.	૬
સુ.	૧૦	અ.	૪	અ.	૪	ચ.	૮	સુ.	૨	મ.	૨	મ.	૨	સુ.	૪
મ.	૨	સુ.	૨	સુ.	૨			અ.	૨	સુ.	૪	અ.	૪	અ.	૬
		ચ.	૬					સુ.	૪	અ.	૬	ચ.	૪		
		સુ.	૬					અ.	૬	સુ.	૪	અ.	૪		
												સુ.	૨		

ગુરૂવારના				સુકરવારના				સનીવારના			
દીવસના	ઘડી	રાત્રીના	ઘડી	દીવસના	ઘડી	રાત્રીના	ઘડી	દીવસના	ઘડી	રાત્રીના	ઘડી
અ.	૬	ચ.	૪	સુ.	૨	સુ.	૨	સુ.	૪	સુ.	૨
ચ.	૪	મ.	૪	અ.	૧૬	ચ.	૪	ચ.	૪	ચ.	૪
અ.	૪	અ.	૨	ચ.	૮	અ.	૬	સુ.	૪	અ.	૬
સુ.	૨	ચ.	૮	અ.	૨	સુ.	૪	અ.	૪	ચ.	૪
અ.	૧૪	અ.	૪	સુ.	૨	અ.	૬	સુ.	૪	અ.	૬
		સુ.	૪			મ.	૨	ચ.	૬	ચ.	૨
		અ.	૪			સ.	૬	સુ.	૪	સુ.	૬

જેઠ, અસાડ, એ બે માસના દીવસને રાત્રીના ચોઘડીઆ અને તેની ઘડીનો કોઠો.

રવીવારના				સોમવારના				મંગળવારના				બુધવારના			
દીવસના	ઘડી	રાત્રીના	ઘડી	દીવસના	ઘડી	રાત્રીના	ઘડી	દીવસના	ઘડી	રાત્રીના	ઘડી	દીવસના	ઘડી	રાત્રીના	ઘડી
સુ.	૪	અ.	૪	ચ.	૮	સુ.	૪	અ.	૪	ચ.	૬	સુ.	૨	અ.	૮
અ.	૮	સુ.	૪	અ.	૪	ચ.	૮	ચ.	૪	અ.	૬	ચ.	૪	ચ.	૨
ચ.	૬	ચ.	૪	સુ.	૨	અ.	૪	સુ.	૨	ચ.	૪	અ.	૮	સુ.	૪
અ.	૬	અ.	૬	ચ.	૪	ચ.	૪	અ	૬	અ.	૨	ચ.	૬	અ.	૪
ચ.	૪	ચ.	૮	અ.	૬	સુ.	૨	ચ.	૬	સુ.	૨	અ	૮	સુ.	૬
સુ.	૨	સુ.	૪	મ.	૬	ચ.	૪	મ.	૨	ચ.	૪	સુ.	૨	અ	૬
						સુ.	૪	ચ.	૪	અ.	૪				
								અ.	૨	સુ.	૨				

ગુરૂવારના				શુક્રવારના				શનીવારના			
દીવસના	ફળ	રાતના	ફળ	દીવસના	ફળ	રાતના	ફળ	દીવસના	ફળ	રાતના	ફળ
અ.	૨	મ.	૪	સુ.	૨	સુ.	૧	સુ.	૪	સુ.	૨
સુ.	૪	અ.	૪	અ.	૧૬	ચ.	૪	ચ	૪	ચ.	૪
ચ.	૬	સુ.	૨	ચ.	૮	અ	૬	સુ.	૪	અ.	૪
અ.	૬	ચ.	૪	અ.	૨	સુ.	૪	અ.	૪	ચ	૪
સુ.	૭	સુ.	૨	સુ.	૨	અ.	૬	સુ.	૪	અ.	૬
ચ.	૪	અ.	૬			મ.	૨	ચ.	૬	ચ.	૪
અ.	૬	ચ.	૬			સુ.	૬	સુ.	૪	અ.	૨
		સુ.	૨							સુ.	૪

श्री पार्श्वजिन प्रणम्यः

ભવિષ્ય દર્પણ.

નિર્મળ જ્યોતિષ જ્ઞાનથી, પામે અવિચળ રિદ્ધ;
કલ્પતરૂ ચિન્તામણી, મન વંછીત ફ્લ સિદ્ધ.

વરસનું પ્રમાણ કાઢવાની રીત.

૧. વિક્રમ સંવતને ત્રણે ગુણતાં જે ગુણાકાર આવે તેમાં ત્રણ ઉમેરતાં જે સરવાળો થાય તેને સાતે ભાંગતા શેષમાં ચાર કે સુન્ય વધે તો શુગાળ. એક બે અને છ વધેતો વરસ સાધારણ અને ત્રણ કે પાંચ વધે તો વરસ દુર્ભીક્ષ થાય.

૨. શકનો શાલને ત્રણ ગણી કરી તેમાં બે ઉમેરવા તેને ચારે ભાંગતા શેષમાં બે વધે તો અલ્પ વરસાદ થાય અને એકને ત્રણ વધે તો વરસાદ ઘણો થાય.

દરેક બેસતા વરસના વારના ફળનો વિચાર.

સોમવારૂ વરસ બેસે તો—અનાજનો સંગ્રહ કરવો અને તે ભાદરવા સુદ બીજથી તે આસો સુદી સાતમ સુધીમાં વેચી નાંખવું તે લાભકારી થાય.

મંગળવારૂ વરસ બેસે તો—અનાજનો સંગ્રહ કરી અને તે આસો માસમાં વેચવું. મરી, ખારેકુ, ગોળ, કપાસીઆ અને પીતળ એટલી જણસો ભાદરવામાં વેચવી લાભકારી છે.

બુધવારૂ વરસ બેસે તો-તેલ, ઘી, ખાંખણુ, મઠ, કપાસીઆ, ગોળ, કંસુબો, મરી, એરંડી, સુવાહાણુા, ખાંડ, રાળ, મજીઠ સોપારીને કાથા, એટલી જણસો ફાગણુ માસમાં વેચે તો દોઢો લાભ થાય. અને ત્યાર પછી તેના ભાવ સસ્તાં થઈ જાય.

ગુરૂવારૂ વરસ બેસો તો-અનાજનો સંગ્રહ કરવો તે અસાડ કે ભાદરવા માસમાં લાભકારી થાય. ગોધમ, ગોળ, કપાસીઆ, ખાંડ સાકર, તેલ, હલદરના ભાવ વધેને લાભ થાય.

શુક્રવારૂ વરસ બેસેતો-ધાન્યનો સંગ્રહ કરવા તે આસો કે કારતક માસમાં વેચે તો ઘણો નફો થાય.

શનીવારૂ વરસ બેસે તો-અસાડ સુદ ૧૫ થી અનાજ મોંઘુ થાય. શ્રાવણ માસમાં અને સંઘરવું હોય તો માગસર માસમાં વેચવું.

રવીવારૂ વરસ બેસો તો-ગોળ, ઘી, તલ, ઘઉં, બાજરો અસાડ શુદ બીજ થી તે શ્રાવણ સુદ બીજ સુધીમાં લાભ થાય, તો તેટલા મુદતમાં વેચી નાંખવું. વરસાદ ઘણો સારો થાય તેથી સુગાળ થાય. ઘી. તેલ, કારતક માસ સુધી મોંઘુ રહે.

સંક્રાત્રીની મુરતીના ફળનો વિચ ૨.

સંક્રાત્રીનું ફળ-એક સંક્રાત્રીથી બીજી સંક્રાત્રી સુધીના એક માસમાં ફળ આપે.

૧. સંક્રાત્રી થોડી મુરતી હોય તો-રૂઈના ભાવ તેજી કરે વધારે મુરતી હોય તો અનાજના ભાવ તેજી કરે.

૨. સંક્રાત્રી સુતે કરણે હોય તો–મંદી કરનાર છે. બેઠે કરણે હોય તો સમધારણ ગણાય ઊભે કરણે હોય તો તેજીકરનારછે.

૩. સંક્રાત્રી ૪૫ મુરતી હોય તો અનાજને રસ કસમાં મંદી કરનાર છે.

૪. સંક્રાત્રી ૩૦ મુરતી હોય તો–અનાજને રસ કસમાં સાધારણ છે.

૫. સંક્રાત્રી ૧૫ મુરતી હોય તો–અનાજ ને રસકસમાં તેજી કરનાર છે.

શંક્રાત્રાના વારના ફળનો વિચાર.

રવીવારીસંક્રાત્રી બેસે તો–આકરી કહેવાય, તેજ મહીનામાં અનાજ મોઘું કરે, ભય શંભલાવે. ઘી, તેલ, ખાંડ, ગોળ, નાળીએર એ સરવે મોંઘા થાય.

સોમવારી સંક્રાત્રી બેસે તો—આકરી કહેવાય. ઘી, તેલ, કપાસ, ધાન, ગુવાર સસ્તા થાય.

મંગળવારી સંક્રાત્રી બેસે તો-અનાજમાં આકરી અને રસ કસ મોંઘા થાય, રોગ કરે. ઘી, તેલ, ખાંડ, દુધ, મોંઘા કરે, અગ્નીનો ભય, લોહી વીકાર થાય. અને રાતી વસ્તુ સોંઘી થાય.

બુધવારી સંક્રાત્રી બેસે તો-પ્રજા સુખી, ધાન સોંઘા, વહે-પારીને વહેપાર સારો ચાલે.

ગુરૂવારી સંક્રાત્રી બેસે તો–ઘણી શ્રીકાર.

સુકરવારી સંક્રાત્રી બેસે તો–સુગાળ થાય.

સનીવારી સંક્રાત્રી બેસે તો–આકરૂ થાય. વરસાદની ટીપ પડે નહી.

સંક્રાતીના નક્ષેત્રના ફળનો વિચાર.

આદ્રા સ્વાતી કે મુળ નક્ષેત્રમાંના—કોઇ પણ નક્ષેત્રમાં કોઇ પણ સંક્રાત્રી બદલાય તો તે માસમાં અનાજ મોંઘું થાય.

કર્ક સંક્રાત્રીએ ભરણી મઘા કે ચીત્રા—એમાંનું કોઇ પણ એક નક્ષત્ર હોય તો ધાન્યનો સંગ્રહ કરવો લાભકારી થાય.

કુંભ અને મીનસંક્રાત્રી વચ્ચે રોહણી નક્ષેત્ર આવેછે—તે જો આઠમને દીવસે આવે તો અલ્પ વરસાદ, નોમને દીવસે આવે તો મધ્યમ વરસાદ, અને દસમને દીવસે આવે તો ઘણો વરસાદ થાય.

શંક્રાત્રીના ફળનો વિચાર

મેષસંક્રાત્રી રવી સની કે મંગળવારી-ઘઊં ચણા, મોઘાં કરે, દુખકારી, ઢોર ઘણા મરે, રોગ ઘણો થાય, અને **રવી કે મંગળવારી**—દુખાકારી દાંત, મજીઠ, મરી, મીણ, કેશર, તેલ, સિંદુર વિગેરે મોઘાં થાય. **સોમવારી**—લોકસુખી, પશુ પક્ષી ને રોગ પીડા, ચોળી વસ્તુ અને ઘી, તેલ, કપાસ મોંઘા **બુધ–ગુરૂ કે સુકરવારી**–પ્રજા ને સુખાકારી. અનાજ સોંઘાં. **શુકરવારી** રસસોંઘા.

વરખસંક્રાત્રી રવી–સની કે મંગળવારી–હોય તો આકરી, પ્રજાદુઃખી, ઘઊં, ચણા, જુવાર, મોંઘી, કરીયાણાની વસ્તુ, રસાદિ સોપારી. મજીઠને કપાસ મોંઘા **સોમવારી**–ધાન સસ્તાં થાય. **ગુરૂવારી**–રોગ કરે. **બુધ કે ગુરૂવારી**–હોયતો રસ સામાન્ય નીપજે

મીથુનસંક્રાત્રી રવી–સની કે મંગળવારી–હોયતો નગર ને પીડાકારી, રોગ ઘણા, ધાન્ય મોંઘા, અગ્નીનો ભય. **બુધવારી** આનંદકારી વસ્તુ સમભાવે હોય **સોમ સુકર કે ગુરૂવારી**—હોયતો સુગાળ હોય સિંધુ દેસમાં દુબીક્ષ.

કર્કસંક્રાત્રી-રવી-સની કે મંગળવારી હોયતો વરસાદ ઘણો, અન્નની નીપજ થોડી થાય, ક્ષત્રીનો વિગ્રહ થાય, ધાન્ય મોંઘા. **સામવારી**-રસકસમોંઘા. **ગુરૂવારી**—ઘણો વાયરો ને વરસાદ થાય. ગોળમોંઘા થાય. **સોમ બુધ કે સુકરવારી**—હોયતો સુગાળ હોય, ક્રાંપડે વરસાદ ઘણો વરસે. **રવીવારી** હોયતો. સર્વ વસ્તુનો સંગ્રહ કરવો. ધાન્યના ભાવ વધે, **કર્ક ને મકર સંક્રાત્રી—રવી સની કે મંગળવારી** બંને ત્રણમાંના એક વારો આવે તો મોંઘવારી. અતિ-વૃષ્ટી કે દુકાળ ને યુદ્ધ થાય.

કર્ક સંક્રાત્રી મંગળવારી અને **મકરસંક્રાત્રી શનીવારી**-હોય, અને તે બંને સંક્રાત્રીની મુરતી ૧૫ હોયતો દેશ ઉજ્જડ થાય.

સીંહ સંક્રાત્રી—રવીવારી-હોય તો વરસાદ થોડો વરશે. અન્ન ઘણા થાય **મંગળવારી** હોયતો વરસાદ ઘણો થાય. **સોમ, બુધ, ગુરૂ** કે **શુકરવારી** હોયતો કઠોળનીપજે, કલેશ સળગે ને પીડા કારી થાય. સનીવારી હોયતો મેઘવૃષ્ટી થાય, પણ કણ થોડો નીપજે સરવે વસ્તુ મોંઘી કરે, ઘઊં અને રસકસ મોંઘા થાય.

કન્યાસંક્રાત્રી રવીવારી—બેસેતો વરસાદ ઘણો થાય, **સોમ-વારી** બેસેતો સુખાકારી, **મંગળવારી** વરસાદ થોડો થાય. **બુધ-ગુરૂ** કે **શુકરવારી** હોયતો ધાન ઘણો નીપજે, લોકો સુખી, પશ્ચિમે સિંધુ દેશેવિગ્રહ થાય. **શનીવારી** બેસેતો અનાજ મોંઘુ થાય.

તુળાસંક્રાત્રીમાં—વરસાદ થાયતો ધાન આદીકમાં શુભકારી નથી. **રવીવારી** હોયતો બ્રાહ્મણુને પીડા. **મંગળવારી હોયતો શાળ** ઘણી નીપજે **ગુરૂવારી** ધાન સોંઘા, **સુકરવારી** અન્ન સોંઘુ કરે કપાસ મોંઘા, શાળ ઘણી નીપજે- **શનિવારી** અન્ન મોંઘુ કરે.

વૃશ્ચીક સંક્રાત્રીમાં—વરસાદ થાયતો મધ્યમ પ્રકારનું ધાન્ય થાય. **રવીવારી** ઘણેકણુ નીપજે. **સોમવારી** લોક સુખી **મંગળવારી** હોયતો ધાનનો સંગ્રહ કરવોતેમાં સારો લાભ થાય. **બુધવારી** ઘીને ધાન સોંઘા. **ગુરૂવારી** ધાન મોંઘા અને રસકસ સોંઘા કરે. **સુકરવારી** એમેતો. ઘી, મગ, ચોખા સોંઘા થાય. **શનીવારી** કણુજગાડે રોગની પીડા થાય. **મંગળ બુધ કે સુકરવારી** હોયતો તલ, તેલ કપાસ મોંઘા થાય.

ધનસંક્રાત્રીમાં—વરસાદ થાય તો મધ્યમ પ્રકારનું ધાન થાય, **રવી મંગળ કે સનીવારી** હોયતો સઘળે રાજદેસે પીડા, કપાસ, ઘી, તેલ, સુવર્ણ, મોંઘા, ઢોરને ટીમ પડે. **સોમવારી** હોયતો અસાડ સુદ ૧૫ પહેલાં રૂનો તેજ ભાવ થાય **બુધ ગુરૂવારી** ધાન મોંઘા **શુક્રવારી** સુખાકારી નીંદવાણું વિગ્રહ. થાય.

મેકર સંક્રાત્રી રવીવારી–ધાન અને ઘી મોંઘા કરે, ઘણો લાભ થાય સર્વ વસ્તુ સોંઘી રાજમાં, વિગ્રહ થાય. **સોમવારી** સારી **મંગળવારી** અનાજ મોંઘુ કરે **બુધવારી** જણસ માત્ર સોંઘી થાય, **ગુરૂ કે શુક્રવારી** અનાજ ઘણું નીપજે **સનીવારી** ભય ઘણો ધાનમાં ઘણો લાભ થાય.

કુંભ સંક્રાત્રી રવીવારી—ક્ષત્રીને યુદ્ધકારી **સોમવારી** મગ જુવાર, ચણા વાલ મસુર ઘી કપાસમાં લાભ થાય તેલ ગોળ ખાંડ સાકર મધ સંગ્રહવા માસ બે પછી સારો લાભ થાય. **સોમ બુધ કે ગુરૂવારી** હોય તો ધાન મોંઘુ થાય જુવાર બાજરો મગ મોંઘા, વેચાય તે માસમાં મધ સાકર વિગેરે રસનો સંગ્રહ કરવો. બમણો લાભ કરે. **શુક્રવારી** ધોળી અથવા રાતી વસ્તુના ભાવ તેજ રહે.

શનીવારી હોય તો સમભાવ રહે. અને અન્ન મોંઘા, લવણુ અને ધાનનો સંગ્રહ કરવો ઘી વેચવું.

મીન સંક્રાત્રી રવીવારી રસ મોંઘા **સોમવારી** લોક સુખી પશુ પક્ષીને પીડાકારી **મંગળવારી**—રૈયત સુખાકારી સુવર્ણ મોંઘું. **બુધવારી** અનાજ સોંઘુ **ગુરૂવારી** રસ કસ સોંઘા પીડાકારી, **શુકરવારી** ધોળી વસ્તુ સોંઘી **સનીવારી** ઉલ્કા પાત કરાવે **રવી શની** કે **મંગળવારી** હોય તો ઘી રૂ તથા રસ કસ મોંઘા થાય.

ગ્રહણના માસના ફળનો વીચાર.

ગ્રહણનું ફળ—ગ્રહણ જે દેશમાં થાય એટલે દેખાય તે દેશમાં ફલ મલે. ચોથા ભાગનું ગ્રહણ થાય તો ચાર માસમાં ફલ આપે. ત્રીજા ભાગનું ગ્રહણ થાય તો ત્રણ માસમાં ફલ આપે. બે ભાગનું ગ્રહણ થાય તો બે માસમાં ફલ આપે અને પોણા ભાગમાં ગ્રહણ થયું હોય તો એક માસમાં ફલ આપે અને આખું ગ્રહણ થાય તો વીશ દીવસમાં ફળ આપે.

૧ **અધિક માસમાં** ગ્રહણ થાય તો દેશ ભંગ થાય.

૨ **કારતક સુદ ૧૫ ને માગસર સુદ ૧૫** ના એબે ગ્રહણ થાય તો વરસ શ્રીકાર લાભ ઘણો આવે.

૩ **પોસ સુદ ૧૫ ને પોસ વદ ०))** ના એ બે ગ્રહણ થાય તો દુકાળ પડે.

૪ **માહ સુદ ૧૫ ને માહ વદ ०))** ના એ બે ગ્રહણ થાય છો નીપજ થોડી થાય.

૫ **ચઇતર સુદ ૧૫ ને ચઇતર વદ ०))** ના એબે ગ્રહણ થાય તો દુકાળ પડે.

૬ **જેઠ માસમાં** ગ્રહણ થાય તો ઘણી વસ્તુનો વિનાશ કરે સરવે ધાન લેવું લાભ થાય. ઘી ઘઉં તથા તેલનું તેજી થાય.

૭ **અસાડ સુદ ૧૫ ને અસાડ વદ ૦))** નું ગ્રહણ થાય તો વરસ સુગાળ થાય.

પુનેમના ચંદ્ર ગ્રહણના ફલનો વિચાર.

કારતક સુદ ૧૫ નું ગ્રહણ થાય તો સુગાળ થાય. પણ દરીયામાં વીગ્રહો થાય.

માગસર સુદ ૧૫ નું ગ્રહણ થાય તો ધાનનો સંગ્રહ કરવો તો તે આઠ માસમાં લાભ આપે

પોસ સુદ ૧૫ નું ગ્રહણ થાય તો રસકસ તથા રૂ કપાસ સુતર મોંઘા થાય.

માહ સુદ ૧૫ નું ગ્રહણ થાય તો રસકસનો સંગ્રહ કરવો તે તરતજ લાભ આપે. વરસાદ માગ્યા વરસે ને સુગાળ થાય.

ફાગણ સુદી ૧૫ નું ગ્રહણ થાયતો સર્વ ધાન સોંઘુ થાય. પણ રસકસ મોંઘા થાય.

ચઈતર સુદી ૧૫ નું ગ્રહણ થાયતો આગલું વરસ કાળ હોય. ધાન સરવે સોંઘું ને રાજને પીડા.

વઈસાખ સુદ ૧૫ નું ગ્રહણ થાય તો રાતી વસ્તુનું આકરૂ થાય, સર્વે જણસોના ભાવોભાવ રહે, રૂ, કપાસ, સુતરનું આકરૂં થાય.

જેઠ સુદી ૧૫ નું ગ્રહણ થાયતો દાણા વેચેતો લાભ થાય. વરસ કરવરૂ થાય.

અસાડ સુદી ૧૫ નું ગ્રહણ થાયતો ધાન કપાશીઆમાં લાભ આપે ખડને વરસાદ સારો ધાન્ય સોંઘુ. ને જો રવીવારે ગ્રહણ હોયતો મોળું કહેવરાવે.

શ્રાવણ સુદી ૧૫ નું—ગ્રહણ થાયતો અનાજ સરવેની છત થાય ને રૂઊ, સુતર, કાપડ અને રસકસના ભાવ વધે.

ભાદરવા સુદી ૧૫ નું-ગ્રહણ થાયતો સોનું વેચી દાણા લેવા ને કપાસના ભાવ વધે.

આસો સુદી ૧૫ નું-ગ્રહણ થાયતો રૂઊ સુતરના ભાવ વધે ને વેહેપાર ચાલે.

અમાસના સુર્યગ્રહણના ફળનો વિચાર.

કારતક વદ ૦)) નું-ગ્રહણ થાયતો શુગાલ થાય. પણ ઘી મોંઘુ થાય.

માગસર વદ ૦)) નું-ગ્રહણ થાયતો રૂઊ, તથા કપાસ મોંઘા થાય અને તેમાં લાભ મળે.

પોસ વદ ૦))નું-ગ્રહણ થાયતો ધાનનો મોલ ઘણો આવે, વરસાદ ઘણોને અનાજ ઘણું મોઘું.

માહ વદ ૦))નું-ગ્રહણ થાયતો વરસ શ્રીકાર, વરસાદ ઘણો થાય.

ફાગણ વદ ૦)) નું-ગ્રહણ થાયતો અનાજ ઘણું મોઘુ થાય ને ખડનો કાળ થાય.

ચઈતર વદ ૦))નું-ગ્રહણ થાય તો ગોધમ મોંઘા થાય પણ પાછો ભાવ ઘટી જાય.

વઈસાક વદ ૦)) નું-ગ્રહણ થાયતો રસકસ મોંઘા થાય ને દાણા સોંઘા થાય.

જેઠ વદ ૦)) નું ગ્રહણ થાય તો સોનુ વેચવું ને દાણા સંઘરવા, સરવે વસ્તુ સોંઘી, વરસ શ્રીકાર.

અસાડ વદ ૦)) નું-ગ્રહણ થાય તો વીગ્રહ થાય.

શ્રાવણ વદ ૦)) નું-ગ્રહણ થાય તો અનાજને રસકસ મોંઘા થાય, કારતક માસમાં મરકી થાય.

ભાદરવા વદ ૦)) નું-ગ્રહણ થાય તો સર્વે જણસોનો સુગાળ થાય.

આસો વદ ૦)) નું-ગ્રહણ થાય તો ઘી, તેલ મોઘું થાય ને સુગાળ થાય.

ચંદ્ર ગ્રહણના વારના ફળનો વિચાર.

રવીવારૂ-થાય તો ધાન્યનો સંગ્રહ કરવાથી પાંચમે માસે લાભ થશે. આવું ગ્રહણ થાય તો રાજ્ય વિગ્રહ થાય.

સોમવારૂ-થાય તો તેલ,ઘીના ભાવો વધે, રૂઓમાં ટકા ૪૦ વધે.

મંગળવારૂ-થાય તો કપાસ, સોપારી અને રાતી વસ્તુઓમાં સારો લાભ થાય.

બુધવારૂ-થાય તો રૂઓના ભાવ વધે, કપાસ સોપારી અને રાતી વસ્તુઓમાં ભાવ વધે.

ગુરૂવારૂ-થાય તો કસુંબો, ઘી, તેલના ભાવ વધે, બે માસમાં રૂઓમાં ટકા ૨૦) વધે.

શુક્રવારૂ-થાય તો રાજા પ્રજા સુખી થાય, જણસ માત્ર સોંઘી થાય, રૂઓના ભાવ ત્રણ માસ સુધી તેજી થાય, અને ત્યારપછી જેટલા ભાવ વધ્યા હોય તેટલા ઘટે. ત્રણ માસની અંદર રૂઓમાં ટકા ૫૦) વધે.

શનીવારૂ—થાય તો જુવાર, બાજરો, અફીણ, કાળા કપડા અને વસ્તુઓના ભાવો વધે.

સુર્ય ગ્રહણના વારના ફળનો વિચાર.

રવીવારૂ-ગ્રહણ થાય તો ઘી, તેલ, ખાંડ લેવા અને તે અઢી માસમાં લાભ આપે.

સોમવારૂ-ગ્રહણ થાય તો અનાજનો સંગ્રહ કરવો, આગળ મોઘું થાય રાજ્યને ઉપદ્રવ થાય.

મંગળવારૂ-ગ્રહણ થાય તો સર્વ ચીજોના ભાવ સાડા ચાર માસ સુધી વધે, અને કપાસ વિગેરે વસ્તુઓનો સંગ્રહ કરવાથી અઢી માસમાં લાભ આપે.

બુધવારૂ-ગ્રહણ થાય તો રાતી જણુસોનો સંગ્રહ કરવાથી આગળ ઉપર લાભ આપે.

ગુરૂવારૂ-ગ્રહણ થાય તો તલ, તેલ અને રાતી જણુસોના ભાવ વધે.

સુકરવારૂ-ગ્રહણ થાય તો સર્વ વસ્તુનો સંગ્રહ કરવો. તરાગુ સુતર, કપાસ, અને રૂઈના ભાવો વધે અને લાભ થાય વરસાદ ઘણો થાય.

શનીવારૂ-ગ્રહણ થાય તો રાતી અને પીળી વસ્તુઓના ભાવ વધે.

ગ્રહણના નક્ષત્રના ફળનો વીચાર.

મુળ-નક્ષેત્રમાં ગ્રહણ થાય તો કપાસીઆ, તરબુચ, જુવાર, બાજરો, અજમો, સાકર અને એલચીના ભાવો વધે.

રોહણી-નક્ષેત્રમાં ગ્રહણ થાય તો ખાંડ, અનાજ, ત્યા રસનો સંગ્રહ કરવો લાભદાયી નીવડે.

મૃગશર-નક્ષેત્રમાં ગ્રહણુ થાય તો ગોધ્રમ, ડાંગર, તથા સોનાના ભાવ તેજ થાય.

ગ્રહણુના વાર સાથે ચોઘડીયાના ફળનો વિચાર.

રવીવારે ઉદ્દવેગ-ચોઘડીયામાં ગ્રહણ થાય તો વરસ દુર્ભક્ષ થાય રાજ, વિગ્રહ થાય, પણ તેલનો સંગ્રહ કરવો.

મંગળવારે રોગ-ચોઘડીયામાં ગ્રહણ થાય તો રૂઊ, કપાસ, સંગ્રહવા આગળ ભાવ વધે ને લાભ થાય.

બુધવારે લાભ-ચોઘડીયામાં ગ્રહણ થાય તો સોપારી તથા રાતી વસ્તુના ભાવ બીજે માસે વધે અને લાભ થાય.

ગુરૂવારે શુભ-ચોઘડીયામાં ગ્રહણ થાય તો તેલના ભાવ આગળ વધે ને લાભ થાય.

સુકરવારે ચળ-ચોઘડીયામાં ગ્રહણ થાય તો વહેપારીઓ સુખી, સંપુર્ણ ગ્રહણ હોય તો સર્વ જણુસોમાં લાભ થાય અને અડધું ગ્રહણ હોય તો માસ બે લાભ ના થાય.

શનીવારે કાળ-ચોઘડીયામાં ગ્રહણ થાય તો મહામારી થાય. અને સર્વ ચીજોના ભાવ વધે.

પુછડીઓ-અગર છોગાળો તારો (ધૂમકેતુ) ઊગે તો રૂઊના ભાવ હોય તેથી બમણા થાય.

સુકરના ઉદયાસ્તના ફલનો વિચાર.

સુકર તથા શનીનો-ઊદય થાય ત્યારે રૂઊમાં તેજી થાય અને અસ્ત થાય તો રૂઊમાં મંદી થાય.

ચઇતર માસમાં શની શુકર-એ બે એક રાશીએ હોય તો ઘી, તેલ, તે માસમાં ઘણું આકરૂં થાય.

અસાડ વદમાં શુક્રનો—અસ્ત થાય તો જવને ઘઉંનો હીમથી નાશ થાય છે.

શુક્રનો ઉદય પૂર્વે—થાય તો *રૂઉ અને ચોખામાં તેજી થાય. આવરેજમાં ત્રણ દીવસ પછી તેજી થાય.

શુકરનો ઉદય પશ્ચીમે—થાય તો રૂઉમાં લગભગ દોઢ માસમાં ટકા ૧૫ તેજી થાય. ને આવરેજમાં મંદ થઇને તેજી થાય. ધાન્યમાં મંદી થાય. દુધ, દહીં, ઘી, સસ્તા થાય. કપાસ, સુતર અને તલમાં તેજી થાય-

શુકરનો અસ્ત પૂર્વે—થાય તો એક મહીના સુધી ધાન્ય તેજી થાય અને પછી મંદી થાય, અને રૂઉની મંદી થાય.

શુકરનો અસ્ત પશ્ચીમે—થાય તો રૂઉમાં મંદી, આવરેજમાં ત્રણ દીવસમાં કે પછી સારી મંદી થાય. બીયામાં મંદી, ધાન્ય પંદર દીવસ કાંઇક તેજી થઇને મંદી થાય.

કારતક માગશર કે આસો માસમાં શુકરનો—અસ્ત થાય તો વરસંદ વધારે થાય. પોસમાં થાય તો છત્ર ભંગ થાય. માહ માસમાં થાય તો નુકશાન થાય. ફાગણ માસમાં થાય તો અગ્નીનો ભય, ધાન સોંઘુ. **ચઇતર વૈસાખ**—માસમાં થાય તો વનસ્પતીને નુકશાન થાય. **જેઠ** માસમાં થાય તો મનુષ્યને દુઃખાકારી, અષાડમાં થાય તો વરસાદની તાણ કરાવે, **શ્રાવણમાં** થાય તો વરસ દુર્ભીક્ષ નીવડે.

શનીના ઉદયાસ્તના ફળનો વિચાર.

શનીનો ઉદય પૂર્વે હોય તો રૂઉમાં મંદી આવરેજમાં ત્રણ દીવસમાં કે પછી સારી મંદી થાય. બીયામાં મંદી, ધાન્ય દીવસ પંદર કાંઇક તેજીને મંદી થાય.

શનીનો ઉદય પશ્ચિમે હોયતો-રૂઇમા તેજી કરે, પશુઓને નુકશાન થાય.

શનીનો-અસ્ત પુર્વે હોય તો-રૂઇમાં ટકા ૧૦ થી ૧૫ તેજી હોય. આવરેજના ભાવમાં વધઘટ થાય. ત્રણ દીવસ પછી મંદી થાય.

શનીનો-અસ્ત પશ્ચિમે હોયતો રૂઇમાં મંદી કરે.

બુધના ઉદયાસ્તના ફળનો વિચાર.

શ્રાવણ માસમાં—બુધ પૂર્વ દિશામાં અને સુકર પશ્ચિમ દિશામાં હોય તો ભાદરવા માસ સુધી વૃષ્ટી ન થાય.

અસાડ સુદમાં—બુધનો ઉદય થાય. અને શ્રાવણ માસમાં સુકરનો અસ્ત થાય તો વરસ દુર્ભીક્ષ જાણવું, અને જો **શ્રાવણ** માસમાં સુકરનો ઉદય થાય તો એકંદર વરસ સારૂ આવે.

બુધનો ઉદય પૂર્વે હોય તો—રૂઇની તેજી થાય, આવરેજ અને અનાજમાં મંદી થાય.

બુધનો ઉદય-પશ્ચિમે હોય તો રૂઇ અને ચાંદીમાં તેજી થાય, આવરેજમાં મંદી થાય. **માગસર** માસમાં ઉદય થાય તો રૂઇમાં વધઘટ થાય.

બુધનો અસ્ત-પશ્ચિમે હોય તો દી. ૧૫ માં રૂઇમાં મંદી થાય-રસકસમાં તેજી થાય.

બુધનો અસ્ત પૂર્વે થાય તો-દીવસ ૧૫-૨૦ માં રૂઇ ટકા ૧૦ તેજી થાય. ચાંદીમાં તેજી આવરેજમાં ટકા ૪૦ મંદી થાય, દોઢ માસમાં ધાતુના ભાવો વધે.

ગુરૂના ઉદયાસ્તના ફળનો વિચાર.

ફાગણ માસમાં ગુરૂનો અસ્તકે વક્ર થાય તો-અનાજના

ભાવ વધે અને શુકરનો અસ્ત થાય તો અનાજના ભાવ ઘટે.

ગુરૂનો ઊદય પૂર્વે થાય તો–રૂઊમાં તેજી થાય.

ગુરૂનો ઊદય પાશ્ચમે થાય તો–રૂઊમાં મંદી થાય.

ગુરૂનો અસ્ત પૂર્વે થાય તો -રૂઊમાં મંદી, આવરેજમાં તેજી, ધાન્યમાં મંદી થાય.

ગુરૂનો અસ્ત પશ્ચિમે થાય તો—રૂઊનું તેજી અને આવરેજમાં મંદી હોય.

માર્ગી ગ્રહણના ફળનો વિચાર.

માર્ગી મંગળ—રૂઊ, તેલ, મગ, અને અર્કમાં તેજી કરનારછે.

માર્ગી શુકર—હોય તો દી. ૧૫ માં આવરેજમાં મદી થાય. અને રૂઊના ભાવ ઘટે.

માર્ગી બુધ—હોય તો રૂઊ, ને ધાન્યાદિમાં તેજી ગોળ, ખાંડ, ઘીમાં મંદી કરે.

માર્ગી ગુરૂ—હોય તો ચાંદી અને ચોખામાં મંદી, ઘીના ભાવ તેજી કરે.

માર્ગી શની—રૂઊમાં મંદી કરનાર છે. ફળ એક માસમાં આપે, રૂઉ, ચાંદી અને અફીણમાં વધઘટ થાય.

વીસાખા નક્ષેત્ર પંદરીયાનું—એટલે વીછીંડાને સુરજ સાથે માત્રાચારી હોય કે વીછીંડાના આંકડે ચંદ્ર હોય તો રૂઊના ભાવ વધે, વીછીંડાના મોઢા પાસે સુરજ કે ચંદ્ર હોય તો રૂઊના ભાવ ઘટે.

માસના વારના ફલનો વિચાર.

જે માસમાં પાંચ રવીવાર—આવે તો ધાન્યાદિ અને અફીણનું તેજી થાય.

જે માસમ પાંચ સોમવાર—આવે તો ધનને ધાન્યની વૃદ્ધી થાય ને અફીણના ભાવ મંદા થાય.

જે માસમાં પાંચ મંગળવાર—આવે તો ધાન્યમાં તેજી થાય.

જે માસમાં પાંચ બુધવાર—આવે તો રસની ચીજોને અફીણના ભાવ મંદા થાય, ગોળ, ખાંડ, ધીના ભાવ તેજી થાય.

જે માસમાં પાંચ ગુરૂવાર—આવે તો અફીણના ભાવમાં વધાઘટી હોય અને ચાંદીના ભાવમાં મંદી થાય.

જે માસમાં પાંચ સુકરવાર—આવે તો રૂ, ચાંદીના ભાવમાં મંદી વધઘટથા થાય, ધીના ભાવ તેજ થાય તો વેચવું.

જે માસમાં પાંચ શનીવાર—આવે તો ધાન્યમાં તેજી, અફીણ અને ચાંદીમાં વધઘટ થાય.

એક માસમાં પાંચ રવીવારને પાંચ મંગળવાર અથવા પાંચ મંગળવારને પાંચ શનીવાર આવે તો દુકાળ પડે. માહ માસમાં પાંચ રવિવાર—આવે તો ઘી, તેલ મોંઘા થાય.

માહ માસ મંગળવારે, ચઈતર રવીવારે અને શ્રાવણ શનીવારે—બેસે તો તે વરસ દુકાળ જાણવું, બે માસ તેવા હોય તો વરસ દસ આની થાય, એક માસ તે પ્રમાણે હોય તો વરસ પાંચ આની થાય.

પોસમાસમાં પાંચ શનીવાર ને ફાગણ માસમાં પાંચ મંગળવાર—હોય તો તે વરસમાં રોગનો ઉપદ્રવ ઘણો થાય ને દુર્ભીક્ષ થાય.

ચઇતર અને શ્રાવણ માસમાં જો પાંચ રવીવાર—હોય તો દુકાળ જાણવો અને છત્ર ભંગ થાય.

શ્રવણ માસમાં પાંચ રવીવાર—હોય તો દી. ૧૦ જતાં અનાજનો બજાર વધે.

રવીવાર ને મુળ નક્ષેત્ર—આવે તો રૂઉના ભાવ તેજ થાય.

અધિક માસમાં શનીનો બદલો—થાય તો પૃથ્વીપર ખરાબ બનાવ બને, મંગળનો બદલો થાય કે વાદળા તેમજ વરસાદ થાય, નહીં તો રોગથી માણુસો મરે.

માસની તીથીના ફળનો વિચાર.

પખવાડીયુ તેર દીવસનું—આવે તો માણુસોનો ક્ષયને રોગ ઘણો ચાલે ને ઉલ્કાપાત થાય.

સુદ ૧ શનીવારી—હોય તો અફીણના ભાવ વધે.

સુદ ૧ શનીવારી—ને સુદ ૧૦ રવીવારી હોય તો રૂઉને ધાન્યના ભાવ તેજી થાય.

સુદ ૨ બુધવારી—શુદ ૬ રવીવારી શુદ ૧૦ ગુરૂવારી હોય તો ધીના ભાવ વધે.

ગુરૂવાર **તીથીનો ક્ષય હોય અને સુદ ૨ તથા સુદ ૧૦ શુકરવારી**-હોય તો રૂઉંમાં ટકા ૨૦ થી ૨૫ વધે.

સુદ ૬-ઓછી ઘડીની હોય તો રૂઉના ભાવ તેજી થાય.

સુદ ૬—ગુરૂવારી શુદ ૧૦ રવીવારી આખી હોય તો રૂઉના ભાવ તેજ થાય.

સુદ ૭—સોમવારી ને શુદ ૧૩ સનીવારી આવે તો તે માસ આકરો વરતાય.

સુદ ૧—૮—૧૫—બુધવારી હોય તો ધાન્યના ભાવ તેજ થાય રૂઉમાં ટકા ૧૦૦ ની વધઘટ થાય.

સુદ ૧૦—ઘડી ૫૦ અથવા તે ઉપરાંતની હોય તેવી દસમો વરસમાં જેટલી હોય તેથી પંદર ગણા શેર અનાજ વેચાય.

વદ ૬—ની ઘડી બેની અંદર હોય તો તે માસમાં રૂમાં ટકા ૧૮ થી ૨૮ ઘટે ને. જો રૂના ભાવ રૂ. ૨૫૦ હોય તો રૂ. ૫૧ ઘટે.

સોમવારી તીથીનો ક્ષય—આવે તો અફીણમાં ટકા ૫૦ની ત્યા રૂમાં ટકા ૧૦ ની તેજી થાય.

સુદ ૧૫ ની ઘડી વધારે હોય તો રૂની મંદી થાય.

સુદ ૧૫ ની ઘડી પાંચ સુધીની હોય તો રૂના ભાવ વધે.

સુદ ૧૫ ની વૃદ્ધી થાય તો ધાન્યની મંદી થાય.

સુદ ૧૫ રતાસ ઉપર ઉગે તો રૂનો બજાર વધે ને કાળાસ ઉપર ઉગે તો રૂનો બજાર ઘટે.

સુદ ૧૫ ના નક્ષેત્રથી પુનેમને ઓછી ઘડી હોય તો—વસ્તુના ભાવ ઘટે, સરખાં હોય તો સરખા રહે, અને વધારે ઘડી હોય તો વસ્તુના ભાવ વધે.

વદ ૦)) ને શનીવાર આવે તો—રૂમાં તેજી થાય.

રવીવારની તીથીનો ક્ષય ને સોમવારી અમાસ આવે તો—રૂમાં ટકા ૩૦ ઘટે.

વદ ૦)) ના રોજ ઊતરષાઢા-પુર્વાષાઢા-ઊત્તરાફાલ્ગુની-અશલેખા-પુનર્વસુ કે રોહણી એ દનીયા નક્ષેત્રમાંથી કોઇ પણ એક નક્ષેત્ર હોય તો—તે માસ આકરો વરતાય. ઉપરનું જે નક્ષેત્ર અમાસના રોજ હોય તેજ માસની પુનેમે તેજ નક્ષેત્ર હોય, ને તે અમાસના **દીવસથી.** વધારે ઘડી હોય- અગર બરાબર હોય. તો તે માસમાં થોડી મોંઘારત થાય. પુનેમને દીવસે

તેજ નક્ષત્ર પુનમ કરતાં વધારે ઘડી હોય તોજ તે માસમાં પુનમના દીવસથી મોંઘુ થાય.

બીજના ચંદ્ર દર્શનના ફળનો વિચાર.

રવીવારે ચંદ્ર દર્શન થાય તો (એટલે ચંદ્રનો ઉદય થાય તો) મગ, મઠ, ચણા વિગેરે કંઠોળમાં તેજી થાય.

સોમવારે ચંદ્ર દર્શન થાય—તો રૂના ભાવ દી. ૧૫ સુધી તેજ રહે.

મંગળવારે ચંદ્ર દર્શન થાય—તો દી. ૨૫ માં રૂમાં તેજી થાય, ચાંદીને અફીણમાં મંદી રૂપે વધઘટ થાય.

બુધવારે ચંદ્ર દર્શન થાય—તો દી. ૨૦ માં રૂમાં મંદી થાય અને ચાંદીમાં તેજી રૂપે વધઘટ થાય, આવરેજમાં વધઘટ થાય.

ગુરૂવારે ચંદ્રદર્સન થાય—તો રૂમાં તેજી આવરેજમાં મંદી ઘીમાં તથા ધાન્યાદિમાં તેજી થાય.

શુકરવારે ચંદ્ર દર્શન થાય—તો રૂ તથા ચાંદીમાં મંદી સર્વે વસ્તુઓમાં તેજી. ચણા આદિ તલમાં તેજી, આવરેજમાં ટકા ૫૦ તેજી.

શનીવારે ચંદ્ર દર્શન થાય તો—રૂ. ચાંદી. અને આવરેજમાં તેજી થાય. એક માસમાં ધાન્યમાં થોડી તેજી થાય.

સુદ. ૨ ના ચંદ્રમાંનું રોહણી, ભરણી, અનુરાધા, મુળ અને વિસાખા—એ નક્ષત્રમાં દર્શન થાય તો તે માસમાં ધાન્ય મોંઘુ થાય. આદ્રા, ભાદ્રપદ, કૃતીકા. **અસલેખા કે મઘામાં**—દર્શન થાય તો તે માસ સુખાકારી નીવડે નહી. મઘા, મુળ. **અનુરાધા, પુષ્પ કે પુર્નવસુમાં**—દર્શન થાય તો તે માસ નિશ્ચે આકારો નીવડે.

અખાત્રીજના પવનના ફળનો વિચાર.

અખાત્રીજના રોજ એક પહોર દીવસ ચડયા સુધી પવન જોવો ઉત્તર દીસાનો પવન હોય તો વરસાદ ઘણો થાય. પણ તે વખતે હીમ પડે.

ઈસાન ખુણાનો પવન હોય તો વરસાદ ઘણો થાય.

પૂર્વ દીસાનો પવન હોય તો વરસ દુર્ભીક્ષને માણસને પીડા.

અગ્ની ખુણાનો પવન હોય તો વરસાદ સારો થાય.

દક્ષીણ તરફનો પવન હોય તો ઉંદર કે તીડની ખા થાય.

નૈરૂત્ય ખુણાનો પવન હોય તો વરસાદ ઘણો થાય. પણ અનાજની નીપજ કમતી થાય.

પહેલો વરસાદ થાય તેના ફળનો વિચાર.

સોમ કે શુક્રવારે થાય તો—વરસ સારૂં થાય. શની કે રવીવારે થાય તો વરસ નબળું થાય.

જેઠ યા અસાડ માસમાં પહેલા શનીવારમાં વરસાદ થાય તો—વરસાદ સારો જાણવો. અસાડ માસમાં તે દીવસે થાય તો વરસાદ તણાવે.

વરસાદના નક્ષેત્રના ફળનો વિચાર.

જેષ્ટા—અશ્વની, ભરણી, મુળ, એચારે નક્ષેત્રોમાં કે તેમાંના એક નક્ષેત્રમાં વરસાદ થાય તોપણ પૂર્વાષાઢા નક્ષેત્રમાં ગાજવીજ તથા વરસાદ થાયતો તેવરસમાં નીપજ સારી થાય.

રેવતી નક્ષેત્રમાં—વરસાદ થાયતો તે વરસમાં વરસાદની તાણુ થાય

ભરણી નક્ષેત્રમાં—વરસાદ થાયતો ઘાસની તાણુ રહે.

અશ્વની નક્ષેત્રમાં—વરસાદ થાયતો અનાજની સારી નીપજ થાય નહી.

કૃતીકા નક્ષેત્રમાં—વરસાદ થાયતો તે વરસમાં રેવતી, અશ્વની, કે ભરણી એ ત્રણેમાં કે એક વરસાદ થયો હોય તો પણુ અનાજ નીપજે.

કૃતીકા અને આદ્રા નક્ષેત્રમાં—વરસાદ નથાય તો વરસ દુર્ભીક્ષ થાય. ને જે ઠેકાણે વરસાદ કે છાંટા થાય ત્યાં અનાજતો નીપજી ચુક્યું શમજવું.

રોહણી નક્ષેત્ર—બેસતાં કે પછી ચારદીવસમાં ગાજેતો ૭૨ દીવસનું વાયરૂ કાઢે ચાર દીવસ પછી જેટલા દીવસ મોડો ગાજે તેટલા દીવસ પ્રત્યેકના દીવસના ૭ ૭ દીવસ લેખે બોતેર દીવંસના વાયરામાં ઓછા સમજવા

રોહણી નક્ષેત્રમાં—વરસાંદ થાય અને તેનું પાણી ગામ બહાર નીકળેતો નીપજ થાયજ.

મૃગસરમાં—પવન વાય નહી અને આદ્રા નક્ષેત્રમાં વરસાદ થાયનહી તો તે વરસમાં વરસાદની તાણુ થાય.

રોહણી નક્ષેત્રમાં—તાપ પડે અને મૃગસરમાં પવન, વાયતો આદ્રા નક્ષેત્રમાં વરસાદ ઘણો થાય.

મુળ કે રોહણી નક્ષેત્રમાં—વરસાદ થાય ને આદ્રા નક્ષેત્ર ગાજેતો વરસાદની તાણુ એક માસ કરાવે.

આદ્રા નક્ષેત્ર—બેસતાં ગાજેતો વરસાદ થવાને દીવસ ૭૨ નું વાયરૂ કાઢે પણુ વરસાદ થાયતો વાયરૂ કાઢે નહિ

ચોમાસાના પવનના ફળનો વિચાર

અસાડ માસમાં વાવ્ય ખુણનો, શ્રાવણ માસમાં પૂર્વ તરફનો, ભાદરવા માસમાં પશ્ચિમ તરફનો, પવન હોયતો અનાજ મોંઘુ થાય.

આસાડ માસમાં વાવ્ય ખુણનો પવન હોય ને ઉત્તર તરફ વીજળી થાય ને શ્રાવણ માસમાં ઈસાન ખુણની વીજળી થાય તો ભાદરવામાં વરસાદ થાય નહીં

અસાડ માસમાં દક્ષીણ તરફનો. શ્રાવણ માસમાં પૂર્વ તરફનો, ભાદરવા માસમાં ઉત્તર તરફનો પવન હોયતો વરસાદ ઘણો થાય

અસાડ માસમાં નૈરૂત્યનો, શ્રાવણ માસમાં દક્ષીણનો, ને આસો માસમાં અગ્ની ખુણનો પવન હોયતો દાણો સુકાઈ જાય

શ્રાવણ માસમાં વાવ્ય ખુણનો, ભાદરવા માસમાં પૂર્વ તરફનો, આસોમાં વાવ્ય ખુણનો પવન હોયતો વરસાદ સારો થાય ને નીપજ પણ ધાર્યા કરતાં સવાઈ થાય.

શ્રાવણ માસમાં પશ્ચિમ તરફનો, ભાદરવા માસમાં પૂર્વ તરફનો. પવન હોયતો નીપજ બરાબર થાય નહી

ભાદરવા માસમાં પશ્ચિમ તરફનો પવન હોયતો વરસાદ થાય નહી, જો વખતે થાયતો ઝડી થાય.

શ્રાવણ માસમાં પશ્ચિમ તરફનો, ભાદરવામાં નૈરૂત્યનો, આસો માસમાં પૂર્વ તરફનો પવન હોયતો રોગનો ઘણો ઉપદ્રવ થાય.

શ્રાવણ માસમાં નૈરૂત્ય ખુણનો, ભાદરવા માસમાં દક્ષીણ તરફનો, આસો માસમા પૂર્વ તરફનો, પવન હોયતો ચડેલ દાણો સુકાઈ જાય

શ્રાવણ માસમાં પશ્ચિમ તરફનો, ભાદરવા માસમાં નૈરૂત્ય તરફનો, આસો માસમાં પૂર્વ તરફનો, પવન હોયતો ફળ ફુલ નાસપામે ને જીવડા ખાઈ જાય.

દરેક માસની તીથીઓના ફળનો વિચાર.

કારતક માસ.

કારતક. માસમાં ચંદ્રનું ગ્રહણ હોય, અથવા તારાઓ ખરે, ઉલ્કાપાત થાય. ભુમીકંપ થાય. જલના બિંદુઓ પડે. સુર્ય ચંદ્રને ફરતું કુંડાળું દેખાય. ઇંદ્ર ધનુષ્ય દેખાય. ગર્જના થાય કે ધુમકેતુ દેખાય. એમાંથી કાંઇ પણ થાયતો યત્ન પુર્વક સર્વ ધાન્યનો સંગ્રહ કરવો ભાવ વધે અને લાભ થાય,

સુદ ૧ ને, બુધવાર કે રવીવાર હોયતો વરસ કરવરૂ નીવડે,

સુદ ૧ ને બુધવાર ને સુદ ૧૫ ને રવીવાર હોયતો રૂના ભાવવધે.

સુદ ૧ ના વાદળાં થાયતો તે વરસમાં વહેપાર સારો ચાલે નહી.

સુદ ૨ ને રવીવાર હોયતો વરસ નઠારૂ થાય,

સુદ ૫ ને રવીવાર હોયતો ધાન્યનો સંગ્રહ કરવો લાભકારી છે.

સુદ ૫ ને મુળ નક્ષેત્ર જેટલી ઘડી હોય તેથી બમણે રૂપીએ કળસી ધાન્ય વેચાય,

સુદ ૫ ને પોસ વદ ૦)) એ બંને રવી—મંગલ કે શનીવારી હોયતો ભાવ ઘણા વધે,

સુદ ૫ ને મુળ નક્ષેત્ર જેટલી ઘડી હોય તથા અસાડ સુદ ૧૫ નું મુળ નક્ષેત્ર જેટલી ઘડી નું હોય, તે બંનેની ઘડી થાય તેટલા શેર નું અનાજ તે વરસમાં વેચાય,

કારતક સુદ ૫ ને ફાગણ સુદ. ૨—રવીવારી હોયતો વરસાદ પુષ્કળ, સોમવારી હોયતો વરસ સારૂ, મંગળવારી હોયતો રસકસ મોંઘા ને વરસ સારૂ નહી, બુધવારી હોયતો વરસ સારૂ ને
ને દાણા સોંઘા, ગુરૂવારી હોયતો વરસ સારૂ અનાજ ને રસકસ સોંઘા

શુક્રવારી હોયતો વરસ ઘણું શ્રીકાર, શનીવારી હોયતો વરસ સારૂ નહી ને અનાજના ભાવ મોંઘા,

સુદ ૭ ને રવીવાર હોયતો—અનાજના ભાવ મોંઘા થાય,

સુદ ૯ ને ગુરૂવાર હોયતો—ચણા ઘઉંને ગોળ મોંઘા થાય.

સુદ ૧૧ ના રોજ વીજળી થાય તો—અસાડ માસમાં સારો વરસાદ થાય,

સુદ ૧૨ ના રોજ વરસાદ થાય તો—અસાડ માસમાં તથા, ચારે માસ સારો વરસાદ થાય,

કારતક—સુદ ૧૨ ને માગસર સુદ ૧૦ ને પોસસુદી ૫ એ ત્રણે-માં કોઇ દીવસ રવીવાર હોય તે દીવસ તથા માહ શુદ ૭ ના દી-વસ ગાજે તો ચોમાસાના ચાર માસ સારો વરસાદ થાય.

સુદ ૧૩ ને મંગળવાર હોય તો—રાતી વસ્તુ મોંઘી થાય.

સુદ ૧૫ ને કૃતીકા ને પોસ વદ ૦)) ને મુળ તથા વઇશાક સુદ ૩ ને રોહણી નક્ષેત્ર ન હોય તો મહા માસમાં રોગનો ઉપદ્રવ થાય.

સુદ ૧૫ નીરમળી ભલી, વાદળા થાય તો ઘી તથા ધાન્યનો સંગ્રહ કરવો, તો પાંચમે માસ લાભ આપે. કૃતીકા નક્ષેત્ર હોયને વાદળા વીજળી થાય તો વરસાદ સારો થાય. પુનેમના કરતાં કૃતીકા નક્ષેત્ર જેટલી વધારે ઘડી હોય તેટલો વધારે વરસાદ થાય. ભરણી નક્ષેત્ર બે પહોર હોય તો રૂઉ તથા કપાસ સોંઘા. સંપૂર્ણ હોય તો ચાર માસ દુર્ભીક્ષ અશ્વની નક્ષેત્ર હોય તો ચારે માસ સારૂ. રોહણી નક્ષેત્ર હોય તો પીડાકારી. સંપૂર્ણ હોય તો વરસ સારૂ.

વદ ૦)) રવી—સની—મંગળવારી હોય ને—સ્વાત્રી નક્ષેત્ર હોય તો નાસા નાસ થાય.

વદ ૦)) તથા પોસ વદ ૦)) રવિવારી હોય તો—ધાનના ઘણા ભાવ વધે.

માગસર માસ.

જેષ્ટાને મુળ નક્ષેત્ર તપે તો—અનાજ ઘણું નીપજે.

સુદ ૧ ને બુધવાર હોય તો—ધોળી વસ્તુ મોંઘી થાય.

સુદ ૭ ને ગુરૂવારી હોય તો—ધોળી વસ્તુ સોંઘી થાય.

સુદી ૬ રવીવારી—માગસર માસથી ચઇતર માસ સુધીમાં-આવે તો-દુકાળ અથવા-રાજાઓના છત્ર ભંગ થાય.

સુદ ૭ ગાજે તો—તે વરસમાં વરસાદ સારો થાય.

સુદ ૮ ના રોજ—વાદળાની ઘટાને વીજળી થાય તો, શ્રાવણ માસમાં સારો વરસાદ થાય.

સુદ ૯-૧૦-૧૧-જો સ્વાતી નક્ષેત્ર સહીત હોય તો—ધાન્યનો નાસ કરનારી ને કષ્ટ ઉપજાવનારી જાણવી.

સુદ ૧૦ ગાજે તો—તે વરસમાં વરસાદ સારો થાય.

સુદ ૧૫ નીરમળી ભલી, વાદળા હોય તો—ધાનનો સંગ્રહ કરવો, માસ પાંચમે લાભ આપે.

વદ ૮ મે વરસાદ થાય તો—શ્રાવણ વદ ૮ મે વરસાદ થાય.

વદ ૧૨-૧૩-૧૪-૦)) ના દીવસે—મઘા નક્ષેત્ર હોય ને સંધ્યા કાળે મેઘના બિંદુ પડે તો અસાડ સુદમાં વરસાદ થાય.

પોસ માસ.

સુદ ૧ ને મંગળવાર હોય તો—ધોળી વસ્તુઓ મોંઘી થાય.

સુદ ૫ ને સતતારા નક્ષેત્ર હોય તો—અને સર્વ દીશામ વાયુ હોય તો દુકાળ પડે.

સુદ ૫-૧૦-૧૫-મેં ગાજવીજ ને વાદળા થાય તો—ચોમાસામાં ઘણો વરસાદ થાય.

સુદ ૭-૮-૯ મેં ગાજે તો—અગર વરસાદ વરસે તો તે સાલ સારી નીપજે.

સુદ ૮ કે ૯ જો રેવતી નક્ષેત્ર વાળી હોય તો—ધાન્યનો સંગ્રહ કરવો નહિ, કારણ કે તે વરસમાં ધાન્યની સારી નીપજ થાય.

સુદ ૮ ને સોમવાર હોય તો—મરકી આદી રોગોની ઉત્પતી થાય.

શુદ ૧૧ શુર્યના તાપથી રહીત હોય તો—તે વરસમાં ઘાસ નહી થવાથી, પસુઓનો નાસ થાય છે.

શુદ ૧૩ શની કે મંગળવારી હોય તો—ઘીને બાધ્રમનો સંગ્રહ કરવો.

સુદ ૧૫ ને શનીવાર અને વદ ૨ને રવીવાર હોય તો—અસાડ સુદમાં વરસાદ ઘણો થાય ને સર્વ ધાન્યોની ઊપજ થાય.

સુદ ૧૫ ત્રણ ઘડી ઓછી હોય તો—વરસાદ ઊત્તમથાય.

સુદ ૧૫ ને રવીવાર હોય ને ગાજે તો—ચારે માસ વરસાદ સારો થાય.

સુદ ૧૫ ના વાદળા થાય તો—ફાગણ સુદ ૧૫ ની અંદર રૂઊમાંટકા ૨૦) ઘટે ને વાદળા ન થાય તો રૂઊના ભાવ વધે.

સુદ ૧૫ જેટલી ઘડી હોય—તેટલાં શેરનું અનાજ થાય.

સુદ ૧૫ ના વાદળા ભલા—ધુળ ઊડે કે ધુમરી, ને વરસાદ હોય તો સુગાળ, પ્રવાળા, તાંબુ, રૂપું, સોનું, કુકુંમ—સંગ્રહવું લાભકારી થાય. પુષ્ય નક્ષેત્રવાળી હોય તો અનાજનો બજાર વધે.

વદ ૪ ગુરૂવારી હોય તો—મગ, મઠ, બાજરીને અડદ સોંઘા થાય.

વદ ૭ ની રાત્રે ગર્જના થાય તો—ચારે માસ-સારો વરસાદ વરસે.

વદ ૭ મે વીજળી થાય તો—શ્રાવણ સુદ ૧૫ મેં નીશ્ચે વરસાદ થાય.

વદ ૭ ને સ્વાતી નક્ષેત્ર હોયતો—વરસાદ ઘણો ઉત્તમ થાય.

વદ ૮ ના વાદળા—હોય તો, સર્વ દેસમાં સુકાળ જાણવો.

વદ ૯-૧૧ એ બે તીથીએ પૂર્વ દીશામાં ગાજે તો—અનાજ મોંઘુ થાય.

વદ ૧૦ મે વરસાદ હોય તો—શ્રાવણ વદી ૧૦ મે વરસાદ થાય.

વદ ૧૦ મે વીજળી થાય તો—શ્રાવણ સુદ ૧૫ મેં નીશ્ચે વરસાદ થાય.

વદ ૧૩ સની-શુકર-કે મંગળવારી હોય તો—ધીઠ ને ધઉંનો સંગ્રહ કરવો.

વદ ૧૩-૧૪-જળ વીનાના ફીકાં વાદળાં થાય તો—શ્રાવણ શુદ ૧૫ કે વદ અમાસનો વરસાદ થાય.

વદ ૦)) ને રવિવાર હોય તો—અનર્થ થાય. ધાનના ઘણા ભાવ વધે.

વદ ૦)) મંગળવારી હોય તો—દુકાળ જાણવો.

વદ ૦)) નું મોહરમ પરબ આવે તો—માહ શુદ, ૧ થી અનાજના ભાવ મંદા રહે.

વદ ૦)) ને મુળ નક્ષેત્ર હોય તો—વરસાદ સારો થાય.

વદ ૦)) રવી-મંગળ કે શનીવારી હોય તો—ધાન્યના ભાવ વધે. સોમ-બુધ કે શુક્રવારી હોય તો આનંદકારી થાય.

માહમાસ.

સુચના—માહ માસના દરેક દીવસના, પહોરે પહોરના વાદળા તથા પવન જોવો.

શુદ—૧—૨--૩--૪.	**રોહણી**	**વદી—૨—૩—૪—૫**	**પુષ્ય**
શુદ—૫—૬—૭--૮	**મૃગશર**	**વદી—૬—૭--૮—૯**	**અસલેખા.**
શુદ—૯-૧૦-૧૧-૧૨	**આદ્રા**	**વદી-૧૦-૧૧-૧૨-૧૩**	**મઘા.**
શુદ-૧૩-૧૪-૧૫	**પુનર્વશુ**	**વદી-૧૪-૦))**	**પૂર્વાફાલ્ગુની**

આ ઉપર જણાવેલા આઠ નક્ષેત્રો ચોમાસાના પંદર દીવસના છે. અને તે એક નક્ષેત્રની ઊપર જણાવેલ પ્રમાણે મહા માસની તીથીઓ છે. અને તે તીથીઓમાં જે દીવસના રોજ વાદળા, પૂર્વ, પશ્ચિમ ચાલે તો તે તીથીના નક્ષેત્રમાં ચોમાસાના ચાર દીવસ વરસાદ થાય, અને જે તીથીએ, વાદળા, પૂર્વ, પશ્ચિમ-ન ચાલે તો—તે તીથીના નક્ષેત્રના ચોમાસાના ચાર દીવસ વરસાદ થાય નહી. ઊપર-નક્ષેત્રની તીથીઓના અનુક્રમે ચાર દીવસ ગણવા, ઊત્તર દક્ષીણ વાદળા ચાલે તો—અગર વાદળા ન થાય તો વરસાદ થાય નહિ.

શુદ ૧ ને બુધવાર હોય તો—કોઇ ધાનમાં રોગ થાય.

શુદ ૧ ના વાદળા થાય તો—અનાજ, તેલ, તથા તલ, દાણા મોંઘા થાય,

શુદ ૧ મેં વાયુ તથા વાદળા થાય તો—ઘી, તેલ, સર-સવ, નીશ્ચે મોંઘા થાય.

શુદ ૧ વાયુ વાળી હોય તો—વરસાદ વરસે નહિ.

શુદ ૧ મંગળવારી, ચઇતર શુદ ૧ રવીવારી, શ્રાવણ શુદ ૧ સનીવારી હોય તો—તે વરસ નીશ્ચે દુર્ભીક્ષ નીવડે. આ પ્રમાણે તીથીવાર એ આવે તો દસ આની વરસ નબળું થાય, એકજ તીથી આવે તો પાંચ આની વરસ નબળુ નીવડે.

શુદ ૨ ને દીવસે વાદળા તથા વીજળી હોય તો--ફાગણ સુદી ૨ પછી અનાજ મોંઘુ થાય.

શુદ ૩ ના વાદળા થાય તો—ગોધમ મોંઘા થાય, ધોળી વસ્તુ મોંઘી થાય.

શુદ ૩ ના દીવસે વાદળા વીજળી હોય તો—ચઇતર સુદ ૨ થી ઘઊં, જવ, અને ધોળી વસ્તુ મોંઘી થાય.

શુદ ૪ના દીવસે વાદળે વરસાદ હોય તો—વઇશાક સુદ ૨ થી પાનને નાળીએર મોંઘા થાય.

શુદ ૪ ના દીવસે વાદળા થાય તો—કાપડને નાળીએર, વઇશાક સુદ ૨ પછી મોંઘા થાય.

શુદ ૫ ના દીવસે ઊત્તરનો પવન વાય તો—ભાદરવો વરસાદ વીના જાય.

શુદ ૫ ના વાદળા થાય તો—ફાગણ માસમાં રૂઊનું મંદુ રહે, ભાદરવો કોરો જાય.

શુદ ૫ મે ઊત્તરનો પવન ઘણો વાય તો—ભાદરવામાં વરસાદ ઘણો થાય.

શુદ ૫-૬-૭ ના વાદળા થાય તો—રૂઊના ભાવ ફાગણ સુદ ૧૫ થી ઘટે ને વાદળા ન થાય તો ફાગણ વદ ૧ થી વધે.

શુદ ૬ ના દીવસે ગાજવીજ હોય તો—રૂઊ મોંઘુ થાય, વાદળા હોય તો રૂઊના ભાવ ઘટે. ને નીરમળી હોય તો રૂઊના ભાવ વધે.

શુદ ૬ ને સોમવાર હોય તો—તેલ ને ઘી મોંઘુ થાય. ને ગાજે નહી તો કપાસ મોંઘા થાય.

શુદ ૬ નીરમળી હોય તો--રૂઊ, કપાસ મોંઘા થાય ને વાદળા હોય તો રૂઊ—કપાસના ભાવ ઘટે.

શુદ ૬ ના વાદળા થાય તો—ચઇતર માસમાં રૂઊનું મંદુ રહે, આદ્રા નક્ષેત્રમાં વરસાદ થાય., વાદળાં ન હોય તો રૂઊ—કપાસ મોંઘા થાય,

શુદ ૬ શનીવારી હોય તો—અસાડ વદમાં વરસાદ થાય.

સુદ ૭ નીરમળી હોય તો—સારી નહી. વરસાદ ન થાય.

સુદ ૭ ઊજળી મેઘ કરેતો—અસાડ માસમાં મેં ઘણો થાય.

સુદ ૭ સોમવાર હોય તો—કાળ પડે તે રાજા લડે.

સુદ ૭ ના વાદળા થાય તો—વઇશાક માસમાં રૂઊનું મંદુ રહે, આસો માસમાં પણ વરસાદ થાય; ને વાદળા ન હોય તો વરસ કરવરૂ થાય.

સુદ ૮ ના રોજ સુર્ય ચંદ્ર નીર્મળ હોય તો—શ્રાવણ માસ કોરો જાય.

સુદ ૮ ને કૃતીકા નક્ષેત્ર હોય તો—શ્રાવણમાં અનાજ સોંઘુ, સુર્ય ઝાંખો રહેતો, શ્રાવણ માસ કોરો જાય. ફાગણ માસમાં રોગની ઊતપતી થાય ને કાથાવર્ણી વસ્તુ મોંઘી થાય.

સુદ ૮ સનીવારી હોય તો—ચારે માસમાં સારો વરસાદ થાય.

સુદ ૮ ગુરૂવારી હોય ને પ્રભાતમાં વરસાદ થાય તો—એક વરસ સુધી વરસાદ થાય નહી.

સુદ ૯ નીરમળીને વાદળા ન હોય તો—અસાડ કોરો જાય. ભાદરવે ઘણો વરસાદ થાય.

સુદ ૯ ના રોજ ચંદ્રમાંની પાસે વાદળા હોય તો—આસો માસ પણ કોરો જાય.

સુદ ૯ ના રોજ સુરજ કે ચંદ્રનેકુંડાળું હોય તો—તે વર્ષ ઘણું પીડાકારી.

સુદ ૯ રવીવાર હોયને પ્રભાતમાં કરાઓના ઉપદ્રવ થાય—તો ખરેખર ધાતુના મુલ્યમાં વધારો થાય. અને શની કે મંગળવારી હોય તો, ધાતુના ભાવમાં ઘણો વધારો થાય.

સુદ ૯ નીરમળી હોયને વાદળા કરે તો—ભાદરવામાં ઘણો વરસાદ થાય.

સુદ ૧૦ મંગળવારી હોય તો—ફાગણ માસમાં બાળકોને નુકસાન થાય.

સુદ ૧૨ સનીવારી હોય તો—તેલ આદિ. વસ્તુના મુલ્ય ની વૃદ્ધી થાય.

સુદ ૧૫ ના વાદળા થાય તો—દોઢ માસ સુધી રૂઉનું મંદુ રહે ને વાદળા ન થાય તો રૂઉ ત્યા કાલાનું તેજી થાય.

સુદ ૧૫ ની રાત્રે વરસાદ થાય તો—અસાડ માસના દીવસ પંદર કોરા જાય.

સુદ ૧૫ નો ચંદ્રમાં વાદળામાં ઉગે કે આથમે કે વાદળા દેખાય તો—ધાન્ય ત્યા રસકસનો સંગ્રહ કરવો તે તરત જ લાભ આપે.

સુદ ૧૫ નો ચંદ્ર ચારે પહોર નીરમળો હોય તો—ઘી, ગોળ, ચોખાને સોપારી. આઠ માસ સુધી મોંઘા રહે

સુદ ૧૫ ની રાત્રે પહેલા પહોરે વાદળા થાય તો—અસાડ કોરો, બીજા પહોરે વાદળા થાય તો શ્રાવણ. ત્રીજા પહોરે વાદળા થાય તો ભાદરવો. ચોથા પહોરે વાદળા થાય તો આસો કોરો જાય.

સુદ ૧૫ નીરંમળ ભલી—અનાજ મોંઘું થાય. ને વાદળા હોય તો. ધાન્યનો સંગ્રહ કરવો તો સાતમે માશે લાભ થાય. વરસાદ ઘણો મોડો વરસે, ને રસકસ મોંઘા થાય.

વદી ૨ મેઘને વીજળીવાળી હોય તો—ધાન્યના ઘણા ભાવ વધે.

વદી ૪ વાદળા અને જળબિંદુ વાળી હોય તો—નાળીએર ઘણાજ મોંઘા થાય.

વદી ૬ ના રોજ—છાંટા થાય અને દીસાઓ વાદળ વીનાની ને નિર્મળ હોય તો કપાસનો સંગ્રહ કરવો ઘણો લાભકારી છે.

વદ ૬ ના વાદળા થાય તો—આદ્રા નક્ષેત્ર વરશે

વદ ૭ સોમવારી હોય તો—ચોમાસામાં સારો વરસાદ થાય.

વદ ૭ મેં મેઘ વીજળી ચમકે તો—ચારે માસ સારા નીવડે

વદ ૮ ના વાદળા ન થાય તો—ફાગણ સુદ ૨ થી ફાગણ સુદ ૧૫ સુધી રૂઈમાં તેજી થાય.

વદ ૯ ના વાદળા ન થાય તો—ફાગણ વદ ૧ થી ફાગણ વદ ૦)) સુધી રૂઈમાં તેજી થાય.

વદ ૧૦ ના વાદળા ન થાય તો—ચઇતર સુદ ૧ થી ચઇતર સુદ ૧૫ સુધી રૂઈમાં તેજી થાય.

વદ ૧૧ ના વાદળા ન થાય તો—ચઈતર વદ ૧ થી ચઈતર વદ ૦)) સુધી રૂઊમાં તેજી થાય.

વદ ૧૨ ના વાદળા ન થાય તો—વઇસાક સુદ ૧ થી વઈશાક સુધી ૧૫ સુધી રૂઊમાં તેજી થાય.

વદ ૧૩ ના વાદળા ન થાય તો—વઈસાક વદ ૧ થી વઈસાક વદ ૦)) સુધી રૂઊમાં તેજી થાય.

વદ ૧૪ ના વાદળા ન થાય તો—જેઠ સુદ ૧ થી જેઠ સુદ ૧૫ સુધી રૂઊમાં તેજી થાય.

વદ ૦)) ના વાદળા ન થાય તો—જેઠ વદ ૧થી જેઠ વદ ૦)) સુધી રૂઊમા તેજી થાય.

વદ ૧૪ ને રવીવાર હોય તો મહા મારી થાય.

વદ ૧૩-૧૪-૦)) ના વાદળા થાય તો—રસકસના ભાવ વધે આ ત્રણ દીવસમાં રૂઊના ભાવ ઘટે તો રૂઊ લેવું. કારણ કે ફાગણ સુદમાં રૂઊના ભાવ વધે.

વદ૦)) ના દીવસ આઠે દીશાનો વાયુ થાય તો—અસાડ માસમાં સારો વરસાદ થાય.

વદ૦)) ના વાદળા થાય તો—ભાદરવા સુદ ૧ થી લીલા લહેર વરતાય.

ફાગણ માસ.

સુદ ૧ ને સતભીખા નક્ષેત્ર હોય તો—દુર્ભીક્ષ થાય.

સુદ ૩ ને સનીનો વક્ર હોય તો—એક માસમાં અનાજના ભાવ વધી જાય.

સુદ ૭-૮-૯ ગાજે તો—ભાદરવા વદ ૦)) ના રોજ વરસાદ વરશે

ફાગણ સુદ ૧૫ ના ચંદ્રગાંની થડમાં ચાંદરડું હોય તો—રૂઇના ભાવ વધે.

સુદ ૧૫ ના છાંટા પડે તો—શ્રાવણ સુદ ૧૫ મે વરસાદ થાય. વાયરૂ માસ અઢીનું કાઢે.

સુદ ૧૫ ની હુતાસણી રવી, સની કે મંગળવારે આવે તો—ગોધમનો સંગ્રહ કરવો અને એ પછી. ધીતે ગોધમનું આકરૂ થાય. હુતાસણી પ્રગટતી વખતે વાદળા કે છાંટા થાય તો જેઠ સુદ ૨ ની અંદર અનાજના ભાવ ઘણા વધે.

સુદ ૧૫ ને મઘા નક્ષેત્ર હોય તો—ચાર માસ સારૂ, પણ ઘી, તેલ, વીગેરે મોંઘા થાય.

સુદ ૧૫ નીરમળી ભલી—પણ તે દીવસે ચંદ્ર ગ્રહણ હોય. તારાખરે, ભૂમી કંપ થાય. ચંદ્રમાં કે સૂર્યને જગ કુંડાળું હોય. વીજળી થાય. ગાજે, ધુમ દીસે, કે વંટોલીઓ ચઢે તો સરવે ધાન મોંઘા થાય. સંગ્રહ કરવાથી પાંચમે માસે બમણો લાભ થાય.

વદી ૨ ના રોજ વાદળા કે વીજળી ન હોય તો, શ્રાવણ તથા ભાદરવામાં વરસાદ થાય.

ફાગણ સુદ ૨ નો વિચાર.

રવીવારે ચંદ્રનો ઉદય થાય તો—રાજવિગ્રહ, ઉલ્કાપાત, પવન ઘણો, ઝાડનો નાસ, પશુ ઘણા મરે, વરસાદ થોડો. ઘાસની તાણ માણસને પીડા, છત્ર ભંગ થાય.

સોમવારે ઉદય થાય તો—રસકસ મોંઘા, માણસ દુઃખી.

મંગળવારે ઉદય થાય તો—અનાજ મોઘું, અગનીનો ભય, માણસોને પીડા, ફળ ફુલ થોડા, રોગ ઘણો, સર્વ વસ્તુ મોઘી, વરસાદ થોડો.

બુધવારે ઊદય થાય તો—વેપાર ઘણો, રસકસ તથા ધાન્ય સોંઘા. પવન ૭ માસ સુધી ઘણો સર્વ વસ્તુ સોંઘી.

ગુરૂવારે ઊદય થાય તો—વરસાદ ઘણો, અનાજ મોંઘુ, માણુસ સુખી.

શુકરવારે ઊદય થાય તો—વરસ સારૂ. વરસાદ ઘણો માણુસ સુખી. શનીવારે ઊદય થાય તો—અનાજ થોડું નીપજે ને મોંઘુ વેચાય.

ફાગણુ શુદ ૫ ને ચઇતર સુદી ૩. વઇસાખ સુદ ૧ એ ત્રણ રોજ અથવા તેમાંથી એક રોજ ગાજવીજ થાય તો સવાયો લાભ થાય.

ચઇતર માસ.

સુદ ૧ ના વાદળા થાય તો—જુવાર નીપજે ને વીજળી થાય તો વરસ નઠારૂ થાય.

સુદ ૧ ની ઘડી વધે તો—ખડની છત થાય. નક્ષેત્રની ઘડી વધે તો અનાજની છત થાય. ને જો, યોગની ઘડી વધે તો રોગ વધે. સુદ ૧ ને રેવતી નક્ષેત્ર હોય તો વરસાદ ઘણો થાય.

સુદ ૧ ને સોમ, ગુરૂ, કે શુકરવારી હોય તો—વરસ સોળ આની થાય. બુધવારી હોય તો દસ આની થાય. રવીવારી હોય તો આઠ આની વરસ, મંગળવારી. ૭ આની વરસ, શનીવારી હોય તો ચાર આની વરસ થાય.

સુદ ૧ ને રેવતી નક્ષેત્ર હોય તો વરસાદ ઘણો થાય.

સુદ ૧ ને સોમ, ગુરૂ, કે શુકરવારી હોય તો વરસ સોળઆની થાય. બુધવારી હોય તો દસ આની થાય. રવીવારી હોય તો આઠ આની વરસ મંગળવારી, ૭ આની વરસ, સનીવારી હોય તો, ચાર આની વરસ થાય.

સુદ ૨ ના વાદળા થાય તો—બાજરો નીપજે.

સુદ ૨ ની સાંયકાળે શ્વેતરંગના વાદળાઓમાં ચંદ્ર અદ્રસ્ય થઇ ને જે અસ્ત થએલો માલમ પડે તો જાણવું કે તે વરસમાં રૂઇ, કપાસ આદિ કાપડ બનાવવાની વસ્તુઓના ભાવમાં ઘટારો થસે અને ચંદ્રનું બીંબ જો છેક અસ્તકાળ સુધી, પીળા રંગના વાદળાથી, ઢંકાઈ રહેતો, જાણવું કે, તે વર્ષમાં રૂઇના ભાવ ઘણા વધી જસે.

સુદ ૨ ની સંધ્યાકાળે—ચંદ્ર જો લાલ રંગવાળા વાદળાઓમાં અદ્રસ્ય થએલો માલુમ પડે તો જાણવું કે તે વર્ષમાં ગોધમની કીમત ધીરે ધીરે વૃદ્ધી પામશે.

ચંદ્રનું બીંબ જો ઝાંખા લાલ રંગનું માલમ પડે તો જાણવું કે તે વર્ષમાં પશુઓના ઉપયોગનું ઘાસ ઘણું થસે નહિ.

ચંદ્રનું બિંબ જો ગોળ કંકણુ આકારનું ગોળમાલુમ પડેતે-જાણુવું કે તે વર્ષમાં જગત પરના પ્રાણીઓ ને ઘણું કષ્ટ સહન કરવું પડતો.

ચંદ્રનું બીંબ છેક અસ્ત કાળ સુધી—પીળા રંગના વાદળાથી ઢંકાઇ રહે તો જાણવું કે તે વર્ષમાં રૂઇની કીમત ઘણી વધીજસે.

ચંદ્રના બીંબનો—ફક્ત ઉત્તર દીસા તરફનો થોડોજ ભાગ માલુમ પડેતો જાણવું કે તે વર્ષમાં મરકી આદી દુષ્ટરોગોનો ઉપદ્રવ થશે.

ચંદ્રનું બિંબ-ઉત્તર ત્થા દક્ષીણ બંને બાજુએ સરખું માલમ પડેતો જાણવું કે તે વર્ષમાં ગોળાદિક રસની વસ્તુઓની કીમત ઘણી ઘટી જસે.

ચંદ્રનું બિંબ ફકત તેના ઊંચેના ભાગમાંજ માલમ પડે તોજાણવું કે ત્યાં વરસાદથી મોટી રેલ આવીને ઘણાં પ્રાણીઓનો તેમાં નાશ થસે.

ચંદ્રના બીંબનો થોડો ભાગ જો દક્ષીણ તરફની બાજુએજ જોવામાં આવેતો જાણવું કે તે વર્ષમાં અનાજની કીંમત ઘણી વધી જસે.

ચંદ્રના બિંબનો ભાગ—ખંડીત થયેલો માલમ પડેતો તે વર્ષમાં મોટો દુકાળ પડશે અને તેથી ઘણા પ્રાણીઓ ભુખથી મૃત્યુ પામસે.

ચંદ્રનું બિંબ—જો તેજ વિનાનું પીળા રંગનું માલમ પડેતો જાણવું કે તે વર્ષમાં સ્યામ રંગવાળી વસ્તુઓની કીમતમાં ઘણો વધારો થશે.

ચંદ્રના બિંબની આસપાસ—લીલા રંગના વાદળાઓ જોવામાં આવેતો જાણવું કે તે વરસમાં લાલ રંગની વસ્તુઓની કીમતમાં ઘટાડો થશે.

ચંદ્રનું બિંબ—જો દક્ષિણ દીસા તરફ વધારે ચડતું માલમ પડેતો જાણવું કે તે વરસમાં ખજુર આદિ મિષ્ટ ફળોની કીમતમાં ઘણો ઘટાડો થશે.

ચંદ્રનું બિંબ—અત્યંત તેજસ્વી, અને ઉત્તર દીશા તરફ વધારે ચડતુ માલમ પડે તો, જાણવું કે તે વરસમાં અનાજનો ભાવ મધ્યમસર રહેશે.

ચંદ્રનું બિંબ—ઝાંખા આકાસના રંગ સરખું માલમ પડે તો જાણવું કે, હીમથી પાકનો વિનાસ થશે.

ચંદ્રનું બિંબ—જો સ્યામ રંગના વાદળાઓથી ઢંકાઇ રહેલું હોય, અને છેક અસ્ત સમયેજ જો દીઠામાં આવે તો જાણવું કે તે વરસમાં ઘી આદિક વસ્તુઓની કીમત ઘણી વૃદ્ધી પામશે. પ્રથમ ઢંકાએલો અને પાછળથી અસ્ત સમયે સ્યામ રંગના વાદળાથી ઢંકા-

ચેલો માલુમ પડે તો ઘી તથા રસની ચીજોની કીમતમાં વૃદ્ધી થશે.

સંધ્યાકાળે સૂર્ય અસ્ત થયા પછી—એક ઘટીકા ગયાબાદ જો ચંદ્રનું બિંબ નિર્મળ આકાશ છતાં દ્રષ્ટીએ ન પડે તો જાણવું કે તે વરસમાં શ્વેત વસ્તુઓની કીમતમાં ઘણો વધારો થશે.

ચંદ્રનું બિંબ જો ત્રણ જગ્યાએથી ખંડીત થએલું માલમ પડે તો જાણવું કે, તેજ માસને છેડે જરૂર સુવર્ણ આદિક ધાતુઓની કીમતમાં ઘણો ઘટાડો થશે.

ચંદ્રનું બિંબ જો શ્વેત રંગના વીખરાઈ ગયેલા વાદળાઓથી ઝાંખુ ઝાંખુ માલમ પડે તો જાણવું કે તે વરસમાં તેલની વસ્તુઓની કીમત ઘણી વધશે.

ચંદ્રના બિંબ તરફ કુતરાઓ ભસ્તા માલમ પડે તો શ્વેત રત્નોની કીમતમાં ઘણો વધારો થશે.

ચંદ્રના બિંબ તરફ જોતાં આંખમાંથી અશ્રુઓ આવે તો જાણવું કે તે વરસમાં પક્ષીઓથી અનાજના પાકને મોટું નુકશાન થશે.

શુદ ૩ ના વાદળાં થાય તો—તલ નીપજે.

શુદ ૫ નીરમળી હોય તો—સુગાળ ને રોહણી નક્ષેત્ર વરસે તો અશાડ કોરો.

શુદ ૫ ના વાદળા, વીજળી ને ગાજે તો—અશાડ કોરો તથા ચારે દીસાના વાયુ વાયતો ગોધમનો સંગ્રહ કરવો, શ્રાવણ માસમાં બમણો લાભ થાય.

શુદ ૭ ને આદ્રા નક્ષેત્ર વરસે તો—શ્રાવણ કોરો જાય.

શુદ ૭ ને પુષ્પ નક્ષેત્ર વરસેતો—ભાદરવો કોરો જાય.

શુદ ૭ ને વાદળા વીજળી ને ગાજે તો— શ્રાવણ કોરો જાય.

શુદ ૭ ને આદ્રા નક્ષેત્ર હોય તો—શ્રાવણ વરસે.

શુદ ૭ ને વાદળા વીજળીને ગાજે તો ભાદરવો કોરો જાય.

શુદ ૭ ને પુનર્વસું નક્ષેત્ર હોય તો—ભાદરવો વરસે.

શુદ ૧૫ ને વાદળ વીજળી ને ગાજે તો—આસો કોરો જાય.

શુદ ૧૫ ને રેવતી નક્ષેત્ર હોય તો અસાડ વરસે.

શુદ ૧૫ ને ચીત્રા નક્ષેત્ર હોય તો—આસો વરસે, ન વરસે તે આસો કોરો જાય.

શુદ ૧૫ મેં સૂર્ય ચંદ્રની નજર એક થાય તો કાળનો જન્મ થયો જાણવો.

શુદ ૧૫ સોમ બુધ કે ગુરૂવારી હોય તો—ચોમાસામાં સારો વરસાદ થાય.

શુદ ૧૫ નીરમળી ભલી—પણઃ તે દીવસે ચંદ્ર ગ્રહણ હોય, તારાખરે, ભૂમી કંપ થાય, ચંદ્રમાં કે સૂર્યને જળ કુડાળુ હોય, વીજળી હોય, ગાજે, ધ્રુમદિસે કે વરોળીઓ ચઢેતો સરવે ધાન મોંઘા થાય સંગ્રહ કરવાથી પાંચમે માસે બમણો લાભ થાય.

વદ ૧ થી વઇસાક શુદ ૧૫ સુધી—જે ચીજનો ભાવ મોંઘો હોય તે મોંઘો રહે અને મંદો હોય તે મંદો રહે.

વદ ૮ ને ૧૪ એ બે રોજ—વાદળા ગાજવીજ કે વરસાદ થાય તો આવતું વરસ નબળુ હોય. ને એક રોજ થાય તો વરસ સાધારણ થાય. પણ જો તે દીવસ આકાશમાં તારા દેખાય તો આવતું વરસ સારૂં આવશે.

વદ ૦)) જેટલી ઘડી હોય—તેટલા શેરનું અનાજ આવતા કારતક માસમાં વેચાય.

વદ ૦)) નો સુર્ય જે ઠેકાણે આથમે-ત્યાં વઇસાક સુદ બીજનો ચંદ્રમાં આથમે તો વરસ સાધારણ, ને સુર્ય કરતાં ચંદ્ર ઊત્તર તરફ આથમે તો વરસ સારૂ, ને સુર્યથી ચંદ્ર દક્ષીણ તરપ આથમે તો વરસ નઠારૂ થાય.

વઈસાક માસ.

સુદ ૧ ના દીવસે—વાદળા અથવા વીજળી થાય તો સર્વ ધાન્યની નીપજ સારી થાય.

શુદ ૧ ને ભરણી નક્ષેત્ર હોય તો—નીપજ સારી આવે, ખડ ઘણાં થાય.

સુદ ૩ ગુરૂવારીને—રોહણી નક્ષેત્ર સહીત હોય તો સર્વ ધાન્યની નીપજ સારી વરસ શ્રીકાર જાણવું. મૃગસર નક્ષેત્ર હોય તો દુકાળને કૃતીકા નક્ષેત્ર હોય તો વરસ કરવરૂ થાય.

સુદ ૪ ગણેસ ચોથ ગુરૂવારી હોય તો—રૂઊનો વહેપાર આકરી સરતનો કરવો.

સુદ ૫ ને રવીવાર હોય તો—જેઠ માસમાં ઘણો વરસાદ થાય.

સુદ ૬ ને શુક્રવાર પૂર્ણ હોય તો—માસ ૧૧ માં રૂઊનો ભાવ અડધો થઇ જાય.

સુદ ૧૦ રવીવારી હોય તો ધોળી વસ્તુનો સંગ્રહ કરવો, રૂઊ, કપાસીઆ, ઘી, ને સાકરનું તેજી થાય.

સુદ ૧૦ ના દીવસે, સુર્યાસ્ત સમયે—ઈંદ્ર ધનુષ્ય દેખાય તો, જેઠ અને અસાડ માસમાં વરસાદ થાય નહીં, ને શ્રાવણ ભાદરવામાં ઘણો વરસાદ થાય.

સુદ ૧૩ ગુરૂવારી હોય ને નાર્મળ હોય તો—જેઠ માસમાં ખરેખર વરશાદ થાય.

સુદ ૧૫ સનીવારી હોય તો—પશુઓનો નાસ થાય.

સુદ ૧૫ ના રોજ—ચઇતરી પુનમે જણાવેલ ચીન્હ હોય તો કપાસને અડધનો સંગ્રહ કરવો—ઘણી રાખવાથી ચોથે માસે લાભ થાય ગુગળી હોયતો-કપાસનો સંગ્રહ કરવો ત્રણ માસ પછી લાભ થાય.

સુદ ૧૫ ના પહેલા પહોરે વાદળા થાય તો—અસાડ માસ આકરો જાણવો બીજા પહોરે વાદળા થાય તો શ્રાવણ માસ, ત્રીજા પહોરે વાદળા થાય તો ભાદરવો માસ. તે ચોથા પહોરે વાદળા થાય તો આસો માસ. આકરો જાણવો. પહેલા અને બીજા પહોરે વાદળા થાય તો રૂઈ; કપાસ, કાલાનો મોડો મોડો પણ ભાવ વધે.

વદ ૫ સોમવારી હોય ને વાદળા વાળી હોય તો રાજ્ય નો છત્ર ભંગ થાય.

જેઠ માસ.

સુદ ૧ ને મૃગસર નક્ષેત્ર હોય તો—વરસાદ ઘણો થાય ને વરસ શ્રીકાર.

સુદ ૧ ને શનીવાર હોય તો—વરસાદ થોડો થાય. ઢોર અને રાજાઓ મરે.

સુદ ૧ ને બુધવાર ને અસાડ સુદ ૧ ને મૂળ નક્ષેત્ર હોય તો વા, ઘણો થાય.

સુદ ૧ રવીવારી વાયુ બહુ વાય—મંગળવારી વ્યાધી કરે. બુ-વારી અનાજ મોંઘુ કરે. ગુરૂવારી હોય તો અનાજ ભરો, શુક્રવારી અનાજ ઘણું નીપજે, શનીવારી હોય તો વરસાદ કમતી, ને વ્યાધી જણાય.

સુદ ૨ ના રોજ ગાજવીજ ન હોય તો વરસ ઘણું સારૂ થાય. કદાપી વીજળી થાય ને ગાજે નહી તો પણ વરસ ઘણું સારૂ થાય.

સુદ ૩ ના રોજ આદ્રા નક્ષેત્ર હોય—ને વરસાદ થાય તો વ-રસ દુર્ભીક્ષ થાય.

સુદ ૫ ના રોજ શનીવાર હોય તો—રૂઇનો ભાવ એક માસ મંદા રહે.

સુદ ૧૦ ને રવીવાર હોય તો—વરસાદ ન થાય. જન ઘણા મરે. દુકાળ પડે.

સુદ ૧૫ ને શનીવાર આવે તો—રૂઇનો વહેપાર માસ એક સુધી, મંદીનો કરવો.

સુદ ૧૫ મેં સૂર્ય ચંદ્રની નજર એક થાય તો—કાળ ઉભો થયો જાણવો.

સુદી ૧૫ ને જેષ્ટા નક્ષેત્ર હોય તો–તાપ ઘણો પડે.

સુદ ૧૫ ને મુળ નક્ષેત્ર ન હોય તો–અને આદ્રામાં મે ન થાય તો વરસ કરવરૂ થાય.

સુદ ૧૫ ના રોજ :રવી, સોમ, ગુરૂ, કે શુક્રવાર હોય તો વરસ સારૂ આવે, મંગળવાર હોય તો અગ્નિનો ભય જણાય. બુધવાય હોય તો વરસ કરવરૂ. શનીવાર હોય તો વરસાદની તાણને અનાજ મોંઘુ કરે.

સુદ ૧૫ નીરમળી હોય તો—ભલી, પણ જળ કુડાળું હોય તો ધાનનો સંગ્રહ કરવાથી સાતમે માસે લાભ થાય.

વદ ૩ થી શ્રાવણ પંચકના છાંટા થાય તો—વરસ ઘણું શ્રીકાર થાય.

વદ ૧૦ શનીવારી હોય તો– પાણીની ઘણી તંગાસ પડે.

વદ ૦)) ના દીવસે; સૂર્ય જ્યાં—આથમે ત્યાં અસાડ સુદ બીજનો ચંદ્રમાં ઉગે તો અથવા સૂર્યથી ઉતર ભાગે આથમે તો સુભકારી.

અસાડ માસ.

અસાડ માસનો પહેલો મગળવારના રોજ સૂર્ય ઉગ્યા પછી—બે કલાક સુધી. વાદળામાં રહે તો વરસ સારૂ થાયને બે પહોર સુધી

રહેતો ચોમાસાના ચારે માસ વરસાદ થોડો થાય ને નીપજ પણ થોડી થાય.

અસાડ માસમાં ચીત્રા, સ્વાતી, વીશાખા—એ ત્રણેમાંથી એક નક્ષેત્રમાં વરસાદ થાય તો વરસ દુર્ભીક્ષ થાય.

સુદ ૧ ને પુર્નવસુ નક્ષેત્ર જેટલો ભાગ હોય—તેટલો ચોમામાં વરસાદ થાય.

સુદ ૨ ને સુદ ૯ ના રોજ—સોમ—બુધ—ગુરૂ—કે સુકરવાર હોય તો વરસાદ ઘણો થાય. મંગળવાર હોય તો અનાવૃષ્ટી થાય. શનીવાર હોય તો રોગનો ઉપદ્રવ થાય.

સુદ ૭ ને શ્રાવણ સુદ ૭ મે સ્વાતિ નક્ષેત્ર આવે તો—વરસ શ્રીકાર.

સુદ ૯ ના રોજ ગાજે તો—વરસનું પરિણામ ખરાબ જાણવું. પણ જો સુર્ય નીરમળો ઉગેને વાદળા થાય તો ચોમાસાના ચાર માસ વરસાદ સારો થાય.

સુદ ૧૧ ને સની—રવી—કે મંગળવાર હોય તો—અનાજ મોંઘું. માણસને પીડાકારી થાય.

સુદ ૧૪ જેટલી—ઘડીની—હોય—તેથી બમણા શેરના દાણા વેચાય ને વીસ ઘડીની અંદર હોય તો અનાજ મોંઘુ થાય.

સુદ ૧૫ ના વાદળા ભલા, ને ગાજવીજ હોય તો—સર્વ ધાન્ય વેચવું, નીરમળી હોય તો ધાન્યનો સંગ્રહ કરવો—પાંચમે માસ લાભ થાય. પુર્વાષાઢા નક્ષેત્ર તે દહાડે હોય તો ચારમાસ સુગાળ—ક્હાબ્રિ મુળ નક્ષેત્ર હોય તો ચાર માસ દુકાળ. વાદળા રાતે તથા દીવસે હોય તો શુગાળ—પુર્વનો વાયુ હોય તો વરસાદ ઘણો, અન્ન સઘળા નીપજે.

સુદ ૧૫ ગુમડી સારી—પણ જો તે રોજ ચંદ્ર નીર્મળો હોય તો ધાન્યનો સંગ્રહ કરવો. કારણ કે ધાન્ય મોંઘું થાય.

સુદ ૧૫ ના રોજ ગાજવીજ કે વરસાદ હોય તો—વરસ સારૂ થાય.

સુદ ૧૫ ના રોજ મુળ કે પુર્વાષાઢા નક્ષત્ર હોય તો—વરસ દુર્ભીક્ષ- પણ ઉત્તરાષાઢા નક્ષત્ર હોય તો વરસ સારૂં જાણવું.

સુદ ૧૫ ના રોજ વીજળી થાય તો અનાજ ઘણું મોંઘુ નીપજે.

સુદ ૧૫ ના રોજ મૂળ નક્ષત્ર ઘડી—૫૦ અથવા તે ઉપરાંત હોય તો દુર્ભીક્ષ, પુર્વાષાઢા ઉપર પ્રમાણે હોય તો આઠ આની વરસ થાય.

સુદ ૧૫ સોમવારી હોય તો—તે માંસમાં વરસાદ થાય નહી.

સુદ ૧૫ ની રાત્રે ચંદ્ર ન દેખાય તો—ચાર માસ સુધી વૃષ્ટી ન થાય.

સુદ ૧૫ વધે તો—માસ ૧ સોંઘુ થાય, ને પછી મોંઘુ થાય.

સુદ ૧૫ ના રોજ ગાજવીજ કે વરસાદ હોયતો—વરસસારૂં થાય,

શુદ ૧૫ ના પવનનો વિચાર.

પુર્વ દીશાનો પવન હોય તો—સારૂ—વરસાદ ઘણો થાય. પણ ગુજરાતમાં વરસ કરવરૂ થાય. ઈશાન ખુણાનો પવન હોય તો ઠામ ઠામ સુગાળ થાય.

ઉત્તર દીશાનો પવન હોય તો—વરસાદ ઘણો થાય. જેથી સુગાળ વરતાય.

વાવ્ય ખુણાનો પવન હોય તો—વરસાદ ઘણો થાય ને વરસ સારી રીતે નીપજે.

પશ્ચિમનો પવન હોય તો—વરસ નઠારૂ નીપજે. ધાન નીપજે.

નૈરૂત્ય ખુણાનો પવન હોય તો વાવેલું સુકાઇ જાય ને વરસ નઠારૂ થાય. કુવા—તળાવ—સુકાય ધાન્યનો સંગ્રહ કરવો.

દક્ષીણ દીશાનો પવન હોય તો—ઉંદરની દાઢ થાય ને વાવેલું સુકાઇ જાય—એકંદર—વરસ નઠારૂં થાય.

અગ્ની ખુણાનો પવન હોય તો-તીડની ખા થાય ને વરસ કરવરૂ થાય.

આઠ દીશાનો પવન હોય તો— છત્ર ભંગ થાય. માણસોમાં તાવની વ્યાધી જણાય—વરસાદની તાણ થાય, પણ જો તે દીવસે પવન જરાએ ન હોય તો શ્રાવણ—ભાદરવા માસમાં ઘણોવરસાદ થાય.

સુદ ૧૫ ઘડી ૬૦ હોય તો—૧૨ માસ સુગાળ ૩૦ ઘડી હોય તો છ માસ સુગાળ, સર્વ ધાન્ય નીપજે. પણ પછી મોઘું થાય. ૧૫ ઘડી હોય તો હાહાકાર થાય.

સુદ ૧૫ ના પહોરે વાદળા હોય તો—માસ, એક સુગાળ. ધાનં થોડા નીપજે બે પહોર વાદળા હોય તો માસ બે સુગાળ-ત્રણ પહોર વાદળા હોય તો ત્રણ માસ સુગાળ. ચાર પહોર વાદળા હોય તો ચાર સુગાળ થાય.

સુદ ૧૫ ને પુર્વાષાઢા નક્ષેત્ર હોય તો ઘડી. ૧૫. સુગાળ. ને રાત્રે. ઉત્તરાષાઢા નક્ષેત્ર હોય તો દુર્ભીક્ષ. પડે. લોકને પીડા ઉપજે. મરકી થાય. સાત ધાતુ સોંઘી થાય.

સુદ ૧૫ ડોળમાં ઉગે અથવા વાયરો—ઉત્તરનો કે પશ્ચિમનો હોય ને વીજળીને વરસાદ હોય તો ધાન વેચી નાંખવું. ને જો અગ્ની દખ્ખણનો વાયરો વીજળી હોય તો. ને છાંટા હોય તો ધાનનો સંગ્રહ કરવો. માસ, બે પછી લાભ થાય.

વદ ૨ સોમવારીને વીજળી વાળી હોય તો—કઠોળનો નાશ કરનારી જાણવી.

વદ ૮ શનીવારી હોય તો--સુગાળ થાય.

વદ ૮ ના રોજ ચંદ્રમાં વાદળામાં ઉગે તો—સારો જાણવો. નીરમળો ઉગે તો તેમજ રાતો સરખો જણાય તો. સર્વ વસ્તુનો સંગ્રહ કરવો. સુર્ય આથમતાં છાંટા થાય તો વરસ સારૂ થાય.

વદ ૧૦ ને રોહણી નક્ષેત્ર હોય તો—વરસાદ ઘણો થાય. ને અનાજ ઘણું નીપજે. સુકાળ થાય.

વદ ૧૧ ને રોહણી નક્ષેત્ર હોય તો—ધાન સોંઘું કરે. વરસાદ સાધારણ નીપજે. મધ્યમ વરસાદ થાય.

વદ ૧૨ ને રોહણી નક્ષેત્ર હોય તો—જબરો દુકાળ પડે.

વદ ૧૩ ને રોહણી નક્ષેત્ર હોય તો ઊજડ થાય.

વદ ૧૪ ને રોહણી નક્ષેત્ર હોય તો—ઘરબાર જાય.

શ્રાવણ માસ.

સુદ ૧ ને બુધવાર આવે તો—અફીણમાં ૧૦૦) ટકાની વધાઘટીને ચાંદીમાં મંદી થાય.

સુદ ૪ ના રોજ વરસાદ થાય તો—પછી વરસાદ થાય નહી.

સુદ ૭ ને સ્વાતી નક્ષેત્ર હોય તો—વરસાદ ઘણો અનાજ ઘણું થાય. વરસ શ્રીકાર થાય.

સુદ ૭ ને દીવસે સૂર્ય અસ્ત પામ્યા છતાં—વરસાદ વરસે નહી તો વરસાદ થાય નહી.

સુદ ૬—૭—૮ એ ત્રણ દીવસમાં. ચીત્રા. સ્વાતિ વીસાખા. નક્ષેત્રમાં વરસાદ થાય તો આગળ વરસાદ થાય નહી.

સુદ ૭ મે વરસાદ થાય તો—ધાન સોંઘુ થાય.

સુદ ૮ મે કે. વદ ૮ મે વરસાદ થાય તો-ઘઊંની નીપજને નુકસાનથાય

સુદ ૧૦ ના રોજ રોહણી નક્ષેત્ર હોય તો—વરસાદ થોડો. અનાજ મોઘુને રોગ થાય.

સુદ ૧૫ ને શ્રવણ નક્ષેત્ર હોતે--છતે પાણી પડે તો સુકાળ જાણવો.

સુદ ૧૫ ના વાદળા ભલા—નીરમળા સારી નહીં ને. ઘી, તેલનો સંગ્રહ કરવો તો ત્રીજે માસે લાભ થાય. ચંદ્રમાં ડોળમાં ઊગે તો વરસાદની તાણને વરસ કરવરૂં થાય.

વદ ૧૧ ને કૃતીકા નક્ષેત્ર હોય તો—વરસ કરવરૂ થાય. મૃગસર નક્ષેત્ર હોય તો દુર્ભીક્ષ.

વદ ૧૧ ના રોજ દનીયુ નક્ષેત્ર રોહણીની ઘડી. તીથી કરતાં જેટલી વધારે હોય. તેટલો વધારે વરસાદ સારૂ થાય.

વદ ૧૧ ના રોજ ગાજે તો દુર્ભીક્ષ થાય—પણ તે દીવસે સુર્ય વાદળામાં ઊગે તો વરસાદ સારો થાય ને વરસ પણ સારૂં નીપજે.

ભાદરવો માસ.

સુદમાં રવીવારને મુળ નક્ષેત્ર હોય તો—વરસ સારૂ નહી.

સુદ ૨ ના રોજ વરસાદ થાય—ઉતર દીસામાં ગાજે તો સર્વ ધાન્યનો સંગ્રહ કરવો માસ આઠની અંદર લાભ થાય.

સુદ ૩ શનીવાર હોય ને—આકાશ વાદળા વીનાનું હોય તો શીયાળુ ધાન્યનો પાક ન થાય.

સુદ ૫ ને સ્વાતી નક્ષેત્ર હોય તો—મંગળકારી થાય.

સુદ ૭ ને સોમવાર હોય ને સુર્યાસ્ત સમયે આકાશ વાદળાવાળું ન હોય તો—તે માસમાં વરસાદ થાય નહીં ને રોગો થાય.

સુદ ૮ ના દીવસે પ્રભાતે પશ્ચિમ દીશામાં ઈંદ્રિ ધનુષ્ય દેખાય તો રાત્રે વરસાદ થાય.

સુદ ૯ ને રવીવાર હોય ને વાવ્ય દીશામાં મહાન વાયુ હોય તો વરસાદ થાય નહી.

સુદ ૧૧ મંગળવારીને વાયુ વાળી હોય તો વરસાદ થાય.

સુદ ૧૫ મે ચંદ્ર વાદળામાં—અગર ડોળમાં ઊગે તો સારૂં પણ નિર્મળો ચંદ્ર હોય તો વરસાદની તાણ વરસ કરવરૂ, ધાન્યનો સંગ્રહ કરવો માસ ત્રણુની અંદર લાભ થાય.

વદ ૬ મંગળવારી ને—વાદળાઓ વાળી અને ગાજરવ હોય તો સર્વ પ્રકારના ધાન્ય થાય.

વદ ૬ ને અનુરાધા—નક્ષેત્ર હોય તોં વરશાદ શારો થાય.

વદ ૭ ની રોહણી દનીયુ—નક્ષેત્ર શનીવારૂ હોય. અને શુક્ર, ગુરૂ, એ બે એક સસીએ હોય તો ગોધમ, ને જવ મોઘા થાય

નક્ષેત્ર વાર તીથી અહ એ સરવે હોય તો હળદર, રૂ, પારો, સુતર કસ્તુરી, તેલ, તલ, ગોળ, તથા હીંગ મોંઘી થાય.

વદ ૦)) રવીવારી હોય—તે તે દીવસે સુર્ય ઊગતાં પશ્ચિમમાં ધનુષ્ય દેખાય તો પૃથ્વીમાં હાહાકાર થાય.

વદ ૦)) ની રાત્રીએ દક્ષીણ દીશામાં વીજળી થાય તો ધાન્ય બહુ મોંઘુ થાય.

આસો માસ.

સુદ ૧ ના દીવસ ગર્જના થાય તો—કારતક માસમાં મરકીનો ઊપદ્રવ થાય.

સુદ ૩ ને સોમવારે વાદળા થાય તો—લોકોને તાવ તથા ઉપદ્રવ આપનારી થાય.

સુદ ૧૫ ના રોજ વરસાદ થાય તો—દીવસ ૧૮ માં રૂઊમાં ટકા ૩૦) ઘટે.

સુદ ૧૫ ના ચંદ્રમાની થડમાં એક ચાંદરણું હોય તો-રૂઊના ભાવ વધે.

સુદ ૧૫ નીરમળી ભલી જો ચંદ્રને વાદળી છાયા હોય તો - અથવા વાદળામાં ચંદ્ર આથમેં તો—ધાનનો સંગ્રહ કરવો. બીજે માસ લાભ થાય.

વદ ૧૩–૧૪–૦)) ને કારતક સુદ ૧ ના વાદળા થાય તો આવતું વરસ શ્રીકાર ને રૂઊનું ચાર માસ સુધી મંદુ રહે. વદ ૧૩ ના વાદળા થાય તો કારતક મંદો વદ ૧૪ ના વાદળા થાય તો માગશર મંદો. વદ ૦)) ના વાદળા થાય તો પોસ મંદો. અને કારતક સુદ ૧ ના વાદળા થાય તો ફાગણ માસ મંદો થાય.

વદ ૦)) મંગળવારી હોય તો—શુભકારી નથી.

વદ ૦)) શુક્રવારી ધાન્ય મંદા રહે—સંગ્રહવાથી આગળ લાભ થાય.

વદ ૦)) ને શનીવાર આવે તો સમય આકરો આવશે.

નવું વરસ કેવું નીવડશે ! તે જાણવા માટે.

ખાસ વાંચો ?

સંવત. ૧૯૬૯નો "વરતારો."

તા. ૧૨-૯-૧૨ ના રોજ બહાર પડશે.

રૂ, સુતર, કપાસ, અફીણ, ચાંદી, અનાજ કઠોળ, ઘી, તેલ, ગોળ, ખાંડ, વિગેરે અનેક ચીજોના ભાવો ક્યારે અને ક્યાં સુધીમાં કેટલા તેજી, યા મંદી થશે. તે તારીખ વાર સપસ્ટ જણાવેલ છે. કી. બે આના (ટીકીટો બીડવી.)

સુચના—કેટલાક ભવિષ્ય ફળો ઉપર આખુ સંવત હોવા છતાં ફાગણ વદ ૦)) સુધીના હોય છે પણ આ "વરતારો" આસો વદ ૦)) સુધીનો વીસ્તાર પુર્વક બહાર પડે છે.

બી. એસ. શાહ

વઢવાણ સીટી.